



**ANTON DE KOM UNIVERSITEIT VAN SURINAME**

**Faculteit der Juridische Wetenschappen**

**Masteropleiding Surinaams Recht**

**KNELPUNTEN BIJ DE BEWIJSVOERING VAN  
ALCOHOLZAKEN**

Thesis ter verkrijging van de graad van Master of Laws (LL.M.)

Manuella M. Derby

Begeleider: Mr. S. Sewgobind

Paramaribo, juli 2024

# Inhoudsopgave

Voorwoord	
Lijst van gebruikte afkortingen	
Inleiding .....	1
1 Rijden onder invloed van alcohol in het algemeen .....	7
1.1 Inleiding .....	7
1.2 Het begrip “alcohol” .....	7
1.3 Het ontstaan van artikel 3 van de Rijwet 1971 .....	9
1.4 Tussenconclusie.....	12
2 Een analyse van artikel 3 van de Rijwet 1971 .....	14
2.1 Inleiding .....	14
2.2 De bestanddelen van artikel 3 van de Rijwet 1971 .....	14
2.2.1 De bestanddelen van artikel 3 lid 1 van de Rijwet 1971 .....	14
2.2.2 De bestanddelen van artikel 3 lid 2 van de Rijwet 1971 .....	20
2.2.3 De bestanddelen van artikel 3 lid 2a van de Rijwet 1971 .....	24
2.2.4 De bestanddelen van artikel 3 lid 3 van de Rijwet 1971 .....	26
2.2.5 Strafbaarstelling .....	29
2.3 De strikte waarborgen en procedurevoorschriften bij alcoholzaken .....	31
2.3.1 De strikte waarborgen bij alcoholzaken .....	32
2.3.2 De procedurevoorschriften bij alcoholzaken .....	35
2.3.3 Opmerking bij de strikte waarborgen en procedurevoorschriften bij alcoholzaken	38
2.4 De tenlastelegging .....	39
2.5 Tussenconclusie.....	41

3. Knelpunten bij de bewijsvoering van de alcoholzaken en eventuele oplossingsmodellen ..	42
3.1 Inleiding.....	42
3.2 De bewijsmiddelen bij alcoholzaken .....	43
3.3 De knelpunten.....	54
3.3.1 Knelpunten bij de Trias alcoholica methode.....	54
3.3.2 Knelpunten bij de schrijftest .....	57
3.3.3 Knelpunten bij de ademanalyse en de bloedproef .....	57
3.4 De mogelijke oplossingsmodellen.....	61
3.4.1 Oplossingsmodellen voor knelpunten bij de Trias alcoholica methode.....	61
3.4.2 Oplossingsmodellen voor knelpunten bij de schrijftest .....	62
3.4.3 Oplossingsmodellen voor knelpunten bij de ademanalyse en bloedproef.....	62
3.5 Tussenconclusie .....	64

Conclusies

Aanbevelingen

Bronvermelding

Bijlagen

## Voorwoord

Stralend enthousiast en heel erg trots presenteer ik aan u mijn Master Thesis getiteld: “Knelpunten bij de Bewijsvoering van Alcoholzaken”. Mijn interesse in de Surinaamse verkeersalcoholwetgeving en het verkeersrecht in het algemeen begon tijdens de colleges van de vakken Bijzondere Leerstukken Strafrecht en Verkeersrecht. De colleges en de stof waren heel boeiend en leerrijk, waardoor ik dieper de materie in wilde gaan. Uiteindelijk heb ik besloten om over alcoholzaken in het verkeersrecht te schrijven. Het schrijven van dit wetenschappelijk stuk geeft te kennen dat ik aan het einde van mijn studie op de Masteropleiding Surinaams Recht (MSR) van de Faculteit der Juridische Wetenschappen aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname, ben gekomen. Het was me een waar genoegen om zeer gedreven en met volle inzet deze leerrijke, interessante en intensieve academische reis af te leggen.

Ten eerste wil ik mijn dankbaarheid uiten aan God, wiens leiding en genade gedurende deze hele reis als een leidraad van licht en kracht hebben gediend. Zonder zijn zegeningen zou dit alles niet mogelijk zijn geweest.

Verder wil ik mijn oprechte dank uitspreken aan mijn thesisbegeleider, Mr. S. Sewgobind, wiens onvermoeibare begeleiding, inzicht, deskundigheid en opbouwende feedback dit onderzoek hebben gevormd en verfijnd. Uw toewijding aan mijn academische ontwikkeling op het gebied van verkeersrecht is van onschatbare waarde geweest.

Mijn dank gaat ook uit naar de medebeoordelaars bij de beoordeling van mijn thesis, Mr. Dr. M. Chotoe en Mr. R. Akkal. Bedankt voor uw kritische en opbouwende feedback, en ook voor de leerrijke en interessante colleges gedurende mijn studie.

Ik wil ook mijn diepste dank betuigen aan mijn familie en schoonfamilie, in het bijzonder mijn ouders, mijn schoonmoeder, mijn zus en zusje voor hun onvoorwaardelijke steun gedurende mijn hele academische reis. Ook een speciale dank aan mijn levenspartner tevens vader van mijn kinderen, die altijd achter mij heeft gestaan. Jouw steun, liefde en aanmoediging hebben mij geïnspireerd om door te gaan, zelfs tijdens de meest uitdagende momenten.

Ik wil ook mijn waardering uitspreken voor mijn medestudenten en vrienden die me gedurende dit hele proces hebben gesteund en aangemoedigd. Ik ben jullie enorm dankbaar.

Dit onderzoek zou niet afgerond zijn zonder de medewerking van degenen die hebben bijgedragen aan mijn gekozen onderwerp en het verzamelen van informatie. Jullie inzichten en bereidheid om te delen hebben de diepgang en relevantie van deze thesis vergroot.

Ik hoop dat deze thesis een waardevolle bijdrage zal leveren aan de juridische wetenschap en de samenleving, en ik hoop van harte dat de bevindingen die hierin worden gepresenteerd, bijdragen aan verdere discussies en onderzoek op het gebied van verkeersrecht over het algemeen en de Surinaamse verkeersalcoholwetgeving in het bijzonder.

Tot slot wil ik deze thesis opdragen aan mijn kinderen Xolani en Ximinji.

Paramaribo, juli 2024

Derby, Manuella

## Lijst van gebruikte afkortingen

a.a.g	Ademalcoholgehalte
A-G	Advocaat-Generaal
b.a.g	Bloedalcoholgehalte
BAO	Besluit Alcoholonderzoeken
c.q	Casu quo
ECLI	European Case Law Identifier
g/210L	Gram per 210 liters
Hof	Gerechtshof
HOvJ	Hulpofficier van Justitie
HR	Hoge Raad der Nederlanden
KPS	Korps Politie Suriname
mg/L	Milligram per liter
MvT	Memorie van Toelichting
NJ	Nederlandse Jurisprudentie
NSv	Nederlands Wetboek van Strafvordering
NvT	Nota van Toelichting
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van Justitie
P-G	Procureur-Generaal
S.E.H	Spoed Eisende Hulp
Sr	Wetboek van Strafrecht
Sv	Wetboek van Strafvordering
ug/l	Uggel/ Uu-gee-el

VR

Verkeersrecht

WVW

Wegenverkeerswet

## Inleiding

Het verkeersrecht in het algemeen en de verkeersafwikkeling in technische zin, is volgens Otte doorgaans in beweging.<sup>1</sup> Zo hebben verschillende landen ter wereld over de jaren heen een verbod om aan het verkeer deel te nemen indien degene onder invloed van alcohol verkeert, opgenomen in hun wetgeving.<sup>2</sup> Dit verbod is sinds de jaren zestig van de vorige eeuw ook opgenomen in artikel 3 van de Rijwet 1971 in Suriname en heeft heel wat ontwikkelingen meegemaakt. Degene die zich schuldig maakt aan dit verbod wordt dan als verdachte aangemerkt, en kan vervolgd en veroordeeld worden voor dit misdrijf.<sup>3</sup> Echter, verloopt de vervolging van dit soort zaken niet altijd van een leien dakje. De reden daarvoor wordt hieronder heel summier beschreven.

Om erachter te komen of een bestuurder inderdaad onder zodanige invloed is van alcoholhoudende drank, dat hij geacht wordt het motorrijtuig niet naar behoren te kunnen besturen, wordt door de politie de zogenaamde "*Trias alcoholica*" methode gehanteerd. Bij deze methode wordt er gelet op de gang (of die wankelend is) van de bestuurder, zijn spraak (of deze belemmerend is) en zijn ademlucht (of deze naar alcohol ruikt).<sup>4</sup> Ook kan de schrijfvaardigheid<sup>5</sup> (ook wel de 'schrijftesten' genoemd) van de bestuurder worden getest. De verbalisant maakt dan een proces-verbaal op. Aan de hand van de in het proces-verbaal opgenomen waarnemingen van de verbalisant kan de rechter dan beoordelen of inderdaad de verdachte "onder zodanige invloed is dat hij geacht wordt het motorrijtuig niet naar behoren te kunnen besturen" en indien bewezen, tot een veroordeling komen.<sup>6</sup> Aan deze methode kleven echter vaak enkele knelpunten die het proces op de ter terechtzitting kunnen belemmeren. Bij deze methode kunnen de waarnemingen van de politieambtenaren makkelijker door de verdachte worden betwist.<sup>7</sup> Een verdachte kan bijvoorbeeld verklaren dat het checken van zijn schrijfvaardigheid niet op de juiste manier is geschied, waardoor het resultaat in zijn nadeel is uitgekomen. Een ander

---

<sup>1</sup> Otte 1993, p.1.

<sup>2</sup> Buikhuisen e.a. 1968, p.20.

<sup>3</sup> Noordduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, artikel 8 WVV, p.291.

<sup>4</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.16 (MvT).

<sup>5</sup> 'We kunnen altijd terugvallen op trias alcoholica van dronkenschap', dbsuriname.com, 28 februari 2020.

<sup>6</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.17 (MvT).

<sup>7</sup> 'Verkeer en alcohol in Suriname', verkeersrecht.nl, 20 januari 2012.



probleem bij deze aanpak is dat wanneer de bestuurder na een verkeersongeval in een zodanige toestand is (hij is bijvoorbeeld bewusteloos), het mogelijk is dat alleen de dranklucht een indicatie kan zijn dat hij onder invloed van alcohol had gereden. Het bewijs dat de bestuurder onder zodanige invloed had gereden wordt in zo een geval niet geleverd, omdat er niet bewezen kan worden als hij voldoet aan de andere kenmerken van de Trias alcoholica methode.<sup>8</sup>

In dit kader is het van belang dat de vaststelling of de bestuurder inderdaad onder zodanige invloed van alcohol verkeert dat hij geacht wordt het motorrijtuig, rijwiel of andere rij of voertuigen niet naar behoren kan besturen ook beoordeeld moest kunnen worden op basis van medisch-wetenschappelijke argumenten. Hierdoor kwam er een wijziging in artikel 3 van de Rijkswet 1971 en werd er een nieuw artikel in de Rijkswet 1971, met name artikel 3a, opgenomen waarin de mogelijkheid van de ademhalingsanalyse en bloedproef zijn opgenomen en verder uitgewerkt.<sup>9</sup> Deze methodes bieden een extra mogelijkheid voor de opsporing en vervolging om alcoholgebruik door bestuurders in het verkeer te kunnen beteugelen,<sup>10</sup> maar in de praktijk stuit de vervolging ook bij deze methodes op problemen. De politie beschikt niet altijd over voldoende ademhalingsapparaten en vaak genoeg zijn de ademhalingsapparaten waarover zij wel beschikken niet optimaal geijkt, waardoor de ademhalingsanalyses niet optimaal kunnen geschieden.<sup>11</sup> Daarnaast is het resultaat van het alcoholpromillage bij de bloedproef pas na ongeveer twee weken binnen, terwijl de resultaten bij de ademanalyse gelijk beschikbaar zijn.<sup>12</sup> Wanneer deze methodes niet kunnen worden toegepast wordt het werk van de politie vertraagt en dan moet men terugvallen op de Trias alcoholica methode.<sup>13</sup>

Dit alles zijn knelpunten waarmee de vervolging te kampen krijgt en de vraag die dan rijst is hoe deze knelpunten effectief voorkomen kunnen worden. De bedoeling van deze thesis is om te onderzoeken wat de knelpunten zijn die de vervolging bij de bewijsvoering van de

---

<sup>8</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.17 (MvT).

<sup>9</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.17 (MvT).

<sup>10</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.17 (MvT).

<sup>11</sup> 'Voorlopig geen alcoholblaastest', [dbsuriname.com](http://dbsuriname.com), 19 september 2018; 'We kunnen altijd terugvallen op trias alcoholica van dronkenschap', [dbsuriname.com](http://dbsuriname.com), 28 februari 2020.

<sup>12</sup> Bandhan, [dbsuriname.com](http://dbsuriname.com), 26 september 2018.

<sup>13</sup> 'Voorlopig geen alcoholblaastest', [dbsuriname.com](http://dbsuriname.com), 19 september 2018; 'We kunnen altijd terugvallen op trias alcoholica van dronkenschap', [dbsuriname.com](http://dbsuriname.com), 28 februari 2020.

alcoholzaken in het Surinaams verkeersrecht ervaart en hoe deze knelpunten kunnen worden voorkomen.

Indachtig het voorgaande luidt de onderzoeksvraag van dit onderzoek als volgt:

***“Welke knelpunten ervaart de vervolging bij de bewijsvoering van de alcoholzaken en hoe kunnen deze knelpunten worden voorkomen?”***

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is gebruikgemaakt van de volgende deelvragen:

1. Wat wordt verstaan onder rijden onder invloed van alcohol?
2. Welke bestanddelen dienen bewezen te worden bij alcoholzaken?
3. Welke bewijsmiddelen kunnen tijdens de bewijsvoering bij alcoholzaken worden aangedragen?
4. Wat zijn de knelpunten bij het verkrijgen van het bewijsmateriaal?
5. Welke oplossingsmodellen kunnen worden aangedragen om deze knelpunten weg te werken?

### **Doelstelling**

Het doel van dit onderzoek is om door middel van een nauwgezette en kritische analyse van artikel 3 van de Rijwet 1971 en door middel van casestudies inzicht te verschaffen over de knelpunten die de vervolging bij de bewijsvoering van de alcoholzaken in het Surinaams verkeersrecht ervaart. Met dit wetenschappelijk onderzoek wordt mede beoogd de nodige informatie in kaart te brengen voor personen die geen of nauwelijks weet hebben van het verbod om te rijden onder invloed van alcohol over het algemeen en hoe de vervolging en veroordeling van degene die zich schuldig maken aan dit misdrijf in het bijzonder, geschiedt.

### **Maatschappelijke relevantie**

Dit onderzoek is maatschappelijk relevant, omdat het niet alleen inzicht verschaft aan rechtenstudenten (in het bijzonder strafrecht studenten) en andere rechtsgeleerden, maar ook aan de rest van de samenleving. Het moet de samenleving informeren over de knelpunten waarmee de vervolging bij de bewijsvoering van verkeerszaken te maken krijgt en hoe deze knelpunten effectief kunnen worden voorkomen. Uit een bericht dat op 20 september 2018 op de website van Dagblad Suriname verscheen, blijkt dat er in Suriname nog burgers zijn die bijvoorbeeld volhouden dat het mogelijk is dat zij onder invloed van alcohol aan het verkeer deelnemen. Anderen stellen zelfs dat zij het al jaren doen en dat er geen aanrijdingen hebben

plaatsgevonden al die tijd.<sup>14</sup> Deze burgers moeten ook bewuster worden gemaakt van het feit dat, het rijden onder invloed van alcohol geen grap of één of ander kansspel is, en dat degene die zich schuldig maken aan dit misdrijf, vervolgd en veroordeeld kunnen worden na een grondig, aan strikte regels gekoppeld, onderzoek. Dit onderzoek moet ook meer inzicht verschaffen aan de samenleving over het verbod om te rijden onder invloed van alcohol over het algemeen. Dit onderzoek biedt voldoende grondslag op basis waarvan conclusies getrokken kunnen worden over de ontwikkelingen in verband met dit onderwerp in Suriname.

### **Wetenschappelijke relevantie**

De wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek vindt zijn grondslag in het feit dat dit onderwerp relatief onderbelicht is in de Surinaamse literatuur. Door middel van dit onderzoek worden de recentste ontwikkelingen in de Surinaamse verkeerswetgeving en rechtspraak ten aanzien van het verbod om te rijden onder invloed van alcohol belicht. Verder worden de knelpunten die de vervolging ervaart bij de bewijsvoering van alcoholzaken in het Surinaams verkeersrecht, in dit onderzoek uitgebreid uitgewerkt. Zo stelt dit onderzoek de lezer ook in de gelegenheid om kennis te maken met het verloop van het strafproces vanaf de verdenking tot en met de vervolging en de veroordeling van alcoholzaken. Dit onderzoek zal ook bijdragen aan effectieve oplossingsmodellen om de knelpunten die de vervolging ervaart bij de bewijsvoering van deze alcoholzaken te voorkomen. Het is de bedoeling dat dit onderzoek een bijdrage levert aan het vermeerderen en verdiepen van het juridische inzicht en kennis over dit onderwerp in het algemeen. Dit onderzoek kan tenslotte als basis dienen voor toekomstige wetenschappelijke onderzoekingen ten aanzien van het verbod om te rijden onder invloed van alcohol in het Surinaams verkeer.

### **Methodologie**

Teneinde een goed geformuleerd rechtswetenschappelijk antwoord op de onderzoeksvraag te krijgen is er een juridisch-empirisch onderzoek uitgevoerd op basis van actuele relevante wetenschappelijke literatuur, wetgeving, jurisprudentie, casestudies en interviews met deskundigen op het gebied van verkeersrecht. Er is allereerst een grondige analyse gemaakt van artikel 3 van de Rijwet 1971. Er is voornamelijk gebruikgemaakt van Nederlandse literatuur en jurisprudentie, omdat deze een belangrijke kenbron is voor Suriname. Bovendien is er niet zoveel Surinaamse literatuur over het Surinaams verkeersrecht waardoor het toch raadzaam was

---

<sup>14</sup> 'Hardrijders en alcoholgebruik hoofdoorzaken verkeersdoden', dbsuriname.com, 20 september 2018.

de Nederlandse literatuur te gebruiken. Er is ook gebruikgemaakt van de Nederlandse verkeerswetgeving, omdat de Surinaamse wetgever bij de formulering van artikel 3 van de Rijkwet 1971 een beetje heeft afgekeken van de Nederlandse verkeerswetgeving. Ook is er gebruikgemaakt van Surinaamse rechtswetenschappelijke publicaties (vooral thesissen van studenten), online nieuwsberichten en ook andere internetbronnen. Voor de casestudies is er specifiek gebruikgemaakt van Surinaamse vonnissen oftewel Surinaamse casussen. Het gedeelte van de informatie betreffende de knelpunten die kunnen ontstaan bij de bewijsvoering van alcoholzaken in de Surinaamse rechtspraak en hoe die voorkomen kunnen worden is verkregen door middel van interviews of diepte-interviews met vier respondenten. De respondenten zijn: één rechter, één officier van justitie (OvJ) en twee politieambtenaren die allemaal deskundigen zijn op het gebied van verkeersrecht. De rechter die hiervoor is benaderd is Mr. D. Karamat Ali, en de officier van justitie is Mr. R. Panchoe. Er is voor Mr. Karamat Ali gekozen omdat zij jaren ervaring heeft met het in behandeling nemen en uitspraken doen in verkeerszaken, dus ook alcoholzaken in het bijzonder. En Mr. Panchoe is de juiste OvJ voor dit onderzoek, omdat zij lid is van de desk Verkeer op het Openbaar Ministerie (OM). De politieambtenaren die ook zijn benaderd zijn dhr. M. Wongso en dhr. R. Bandhoe. Dhr. Wongso is Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost en dhr. Bandhoe is Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden. Er is voor deze politieambtenaren gekozen omdat zij ook jaren ervaring hebben met de opsporingsfase van verkeerszaken in het algemeen, en dus ook alcoholzaken in het bijzonder.

### **Opbouw van de thesis**

In hoofdstuk één worden alcoholzaken in het algemeen besproken. Om een goed begrip van het onderwerp te krijgen wordt eerst gekeken naar de historie en algemene informatie van alcohol. Daarna wordt gekeken naar het ontstaan van artikel 3 in de Rijkwet 1971. Het eerste hoofdstuk wordt tenslotte met een tussenconclusie afgesloten.

In het tweede hoofdstuk worden de bestanddelen van artikel 3 van de Rijkwet 1971 geanalyseerd. Vervolgens komen de strikte waarborgen en procedurevoorschriften bij alcoholzaken aan de orde en er wordt een voorbeeld tenlastelegging bij alcoholzaken gegeven. Het tweede hoofdstuk wordt tenslotte met een tussenconclusie afgesloten.

Voorts zal in het derde hoofdstuk aandacht worden besteed aan de knelpunten bij de bewijsvoering van alcoholzaken en de mogelijke oplossingsmodellen hiervoor. Als eerst komen

de bewijsmiddelen bij alcoholzaken aan de orde. Vervolgens worden de knelpunten die de vervolging bij de bewijsvoering van de alcoholzaken in het Surinaams verkeersrecht ervaart door middel van casestudies en interviews uitgewerkt. Daarna worden de mogelijke oplossingsmodellen die zijn verkregen uit de interviews met de deskundigen op het gebied van verkeersrecht, uitgewerkt. Dit hoofdstuk wordt daarna afgesloten met een tussenconclusie.

Dit onderzoek zal worden afgesloten met conclusies en aanbevelingen waarbij uit het onderzoek een concreet wetenschappelijk geformuleerd antwoord op de onderzoeksvraag kan worden gegeven.

# 1 Rijden onder invloed van alcohol in het algemeen

## 1.1 Inleiding

Om een beter begrip te hebben van de knelpunten die de vervolging ervaart bij vervolging van alcoholzaken, is het belangrijk om eerst te weten waarom en wanneer het verbod om te rijden onder invloed van alcohol is opgenomen in de Rijwet 1971. Hierdoor is het noodzakelijk om eerst te kijken in de historie en algemene informatie van alcohol.

In de volgende paragrafen komt eerst aan de orde, wat alcohol is, hoe het werkt en de reden waarom het rijden onder invloed van alcohol verboden is. Daarna wordt gekeken naar het ontstaan van artikel 3 van de Rijwet 1971. Tenslotte wordt dit hoofdstuk afgesloten met een tussenconclusie.

## 1.2 Het begrip ‘alcohol’

Het begrip ‘alcohol’ is afkomstig van het Arabische woord 'al-kuHI'. Dit verwijst naar een zeer fijn poeder gemaakt van antimoon dat werd en nog steeds wordt gebruikt als mascara.<sup>15</sup> Dit fijn poedertje ontstond door het vaste stof te laten verdampen en weer af te breken. Echter, werd de term vanaf de 16e eeuw toegepast op vloeibare extracten verkregen door het distilleren van vloeistoffen en uiteindelijk ook op wijngeest en andere alcoholische distillaten.<sup>16</sup> Het woord kwam bij de Nederlanders via de Spanjaarden, die het uitspraken als 'al-kuhúl'.<sup>17</sup>

In de verkeerswetgeving is het verbod om te rijden onder invloed van een bepaald percentage alcohol opgenomen. Onder ‘rijden onder invloed van alcohol’ moet worden verstaan dat een persoon een motorrijtuig of ander voertuig bestuurt nadat hij alcohol heeft geconsumeerd of terwijl hij alcohol consumeert. Met andere woorden, de bestuurder van een motorrijtuig of ander voertuig moet alcohol hebben ingenomen of bezig zijn alcohol in te nemen terwijl hij het motorrijtuig of ander voertuig bestuurt, voordat geconcludeerd kan worden dat hij onder invloed van alcohol rijdt. Dit verbod is opgenomen in de wetgeving omdat alcohol een onderdrukkende werking heeft op het centraal zenuwstelsel.<sup>18</sup> Anders gezegd heeft alcohol een

---

<sup>15</sup> ‘De Arabische wortels van cafeïne en alcohol’, tvmona.nl, 29 augustus 2019.

<sup>16</sup> ‘Lesje etymologie’, nemokennislink.nl, 21 maart 2007.

<sup>17</sup> ‘De Arabische wortels van cafeïne en alcohol’, tvmona.nl, 29 augustus 2019.

<sup>18</sup> Durieux 1988, p.31.

verdovend effect op de hersenen.<sup>19</sup> Wanneer iemand alcohol drinkt, raken eerst de hersendelen die het gedrag en de gevoelens controleren verdoofd.<sup>20</sup> Dit resulteert in een afname van zowel het reactievermogen als de waarnemingsvermogen, en het leidt ook tot zelfoverschatting, roekeloos gedrag en dadendrang.<sup>21</sup> De opname van alcohol in het bloed begint meteen na consumptie en binnen 1 tot 3 uur is ongeveer 90% van de ingenomen alcohol in het bloed opgenomen. Het bloed verspreidt de alcohol dan door het hele lichaam, onder meer in de longblaasjes en de hersenen. Hierdoor beïnvloedt alcohol zowel fysieke als psychologische reacties bij mensen, dus ook het gedrag van bestuurders van voertuigen. De alcohol verdwijnt geleidelijk weer uit het lichaam. Een klein deel wordt uitgescheiden via adem, urine en zweetklieren, terwijl de rest wordt afgebroken door de lever. Gemiddeld wordt ongeveer 0,115 milligram alcohol per milliliter bloed per uur afgebroken. Verder zijn de fysieke en psychologische effecten van alcohol afhankelijk van de hoeveelheid alcohol in het bloed.<sup>22</sup>

*“Onderstaand worden de gevolgen van alcohol per promillage in het bloed en de uitgeademde lucht geïllustreerd:*

- *0, 2 milligram per milliliter bloed (b.a.g)/ 90 microgram per liter lucht → Het vermogen om bewegende lichtbronnen waar te nemen verslechtert (men kan 's nachts de afstand van een tegenligger niet meer goed inschatten);*
- *0, 3 milligram per milliliter bloed (b.a.g)/ 130 microgram per liter lucht. → Het vermogen om afstanden te schatten wordt minder.*
- *0, 5 milligram per milliliter bloed (b.a.g)/ 220 microgram per liter lucht. → Objecten lijken verder weg te liggen dan in werkelijkheid. Gevolg daarvan kan zijn dat een bocht bijvoorbeeld met een te hoge snelheid genaderd wordt. De gevoeligheid van de ogen voor rood licht wordt minder. Het gevolg is een minder goede of helemaal geen waarneming van remlichten, reflectoren enzovoorts. De aanpassing aan de lichtverschillen gaat langzamer. De reactiesnelheid en de aandacht worden beduidend minder. Daardoor wordt de remweg langer. Evenwichtsstoornissen beginnen op te treden.*
- *1.0 milligram per milliliter bloed (b.a.g) /450 microgram per liter lucht. → De ogen reageren slecht. Obstakels op de weg worden te laat gezien. Het blikveld wordt verlengd*

---

<sup>19</sup> Steenhuis 1972, p.6.

<sup>20</sup> 'drugs abc alcohol', vad.be, geraadpleegd op 10 oktober 2023.

<sup>21</sup> Steenhuis 1972, p.6.

<sup>22</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.14 (MvT).

*(tunnel zien), waardoor niet goed meer wordt waargenomen wat er links of rechts gebeurt. Zowel de waarneming en schatting van ruimte, diepte als het concentratievermogen lopen tot de helft terug. Er wordt veel te laat of helemaal niet meer gereageerd.*

- *1, 3 milligram per milliliter bloed (b.a.g)/ 575 microgram per liter lucht. → Het stadium van alcoholische ontremming bereikt zijn hoogtepunt, wat zich uit in waangevoel dat je alles kunt, het verdwijnen van zelfkritiek en van het beoordelingsvermogen.*
- *2,0 milligram per milliliter bloed (b.a.g)/ 875 microgram per liter lucht. → De betreffende persoon is onbekwaam en heeft onder andere bij het lopen hulp nodig.*
- *3 - 3, 5 milligram per milliliter bloed (b.a.g)/ meer dan 1300 microgram per liter lucht. → De mogelijkheid van bewusteloos raken is aanwezig.*

*De afkorting b.a.g. staat voor “bloedalcoholgehalte” (promillage alcohol per milliliter bloed).”<sup>23</sup>*

Uit het voorgaande kan gesteld worden dat alcohol bij bepaalde hoeveelheden in het bloed een dusdanige invloed heeft op de fysieke en psychische conditie van een mens. Ook kan gesteld worden dat indien zo een persoon als bestuurder van een voertuig aan het verkeer deelneemt, het voorspelbaar is welke ernstige gevolgen zulks kan hebben. Dit is de reden waarom het rijden onder invloed van alcohol niet alleen in Suriname, maar in vrijwel alle landen over de wereld strafbaar is gesteld.<sup>24</sup>

### **1.3 Het ontstaan van artikel 3 van de Rijwet 1971**

Bij de inwerkingtreding van de oorspronkelijke “Rijverordening 1916” was het verbod om te rijden onder invloed van alcohol nog niet opgenomen in deze wet. In artikel 3 Rijverordening 1916 was toen opgenomen:

*“De bestuurder van een rij- of voertuig is verplicht de bevelen, welke hem door de politie in het belang der openbare orde ten aanzien van de met zijn rij- of voertuig in acht te nemen snelheid, te volgen richting of in te nemen plaats gegeven worden, aanstonds op te volgen. Deze bevelen kunnen ook door armbewegingen worden*

---

<sup>23</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.14-16 (MvT).

<sup>24</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.16 (MvT).



*gegeven. Bij besluit van de Gouverneur worden vastgesteld de armbewegingen en hunnen beteekenis.*"<sup>25</sup>

Het verbod om te rijden onder invloed van alcohol werd pas jaren later bij LANDSVERORDENING van 27 november 1964 tot nadere wijziging van de Rijverordening 1916 en van het Surinaams Wetboek van Strafvordering (Sv.) ingevoerd. De tot op dat moment geldende artikel 3 in de Rijverordening 1916 werd vernummerd tot artikel 5. De artikelen 4 en 5 werden vervallen verklaard en na artikel 2 werden er twee nieuwe artikelen ingevoegd. Het nieuwe artikel 3 luidde als volgt:

*“Het is de bestuurder van een rij- of voertuig verboden daarmede over een weg te rijden, terwijl hij verkeert onder zodanige invloed van het gebruik van alcoholhoudende drank of andere bedwelmende middelen, dat hij niet in staat moet worden geacht het rij- of voertuig naar behoren te besturen.*

*Het is de bestuurder van een motorrijtuig verboden daarmede over een weg te rijden, terwijl degene, die het motorrijtuig onder zijn onmiddellijk toezicht bestuurt, onder zodanige invloed van het gebruik van alcoholhoudende drank of andere bedwelmende middelen verkeert, dat deze niet in staat moet worden geacht het motorrijtuig naar behoren te besturen.*

*Het is verboden een motorrijtuig onder onmiddellijk toezicht te besturen, terwijl degene, die het motorrijtuig onder zodanige invloed van het gebruik van alcoholhoudende drank of andere bedwelmende middelen verkeert, dat hij niet in staat moet worden geacht het motorrijtuig naar behoren te doen besturen.*"<sup>26</sup>

Vervolgens werd het artikel gewijzigd bij LANDSVERORDENING van 9 mei 1975, tot nadere wijziging van de Rijverordening 1916 (G.B. 1917 no. 65, geldende tekst G.B. 1962 no.145, zoals laatstelijk gewijzigd bij G.B. 1965 no. 78). In artikel 3 werd tussen “een” en “rij”-ingelast: “motorrijtuig, rijwiel of ander”.<sup>27</sup>

---

<sup>25</sup> VERORDENING van 30 december 1916, houdende regeling van het verkeer op de wegen in verband met het gebruik van rij- en voertuigen.

<sup>26</sup> LANDSVERORDENING van 27 november 1964 tot nadere wijziging van de Rijverordening 1916 en van het Surinaams Wetboek van Strafvordering.

<sup>27</sup> LANDSVERORDENING van 9 mei 1975, tot nadere wijziging van de Rijverordening 1916 (G.B. 1917 no. 65, geldende tekst G.B. 1962 no.145, zoals laatstelijk gewijzigd bij G.B. 1965 no. 78).

Daarna werd artikel 3 bij WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1917 no.65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no.6), als volgt gewijzigd:

*“1. Het is een ieder verboden een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen, terwijl hij verkeert onder zodanige invloed van een stof, waarvan hij weet of redelijkerwijs moet weten, dat het gebruik daarvan – al dan niet in combinatie met het gebruik van een andere stof- de rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet in staat moet worden geacht het motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuigen naar behoren te besturen.*

*2. Het is een ieder verboden een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- en voertuigen te besturen of als bestuurder te doen besturen na zodanige gebruik van alcoholhoudende drank dat:*

*a. het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan tweehonderdtwintig microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel;*

*b. het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan een half milligram per milliliter bloed.*

*3. Het is de bestuurder van een motorrijtuig verboden daarmee over een weg te rijden, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet weten dat degene die onder zijn onmiddellijke toezicht bestuurt, verkeert in een toestand als bedoeld in lid 1 of lid 2 van dit artikel.”<sup>28</sup>*

Tenslotte werd artikel 3 bij WET van 11 maart 2022, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 92), weer gewijzigd. Artikel 3 lid 2 komt te luiden, als volgt:

*“2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 is het een ieder verboden een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- en voertuigen te besturen of als bestuurder te doen besturen na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank, dat:*

*a. het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan tweehonderdtwintig microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel;*

*b. het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan een half milligram per milliliter bloed.*

---

<sup>28</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1917 no.65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no.6).

*Na lid 2 wordt een nieuw lid 2a toegevoegd, luidende als volgt:*

*“2a. In afwijking van het bepaalde in lid 2 is het de bestuurder van een motorrijtuig voor het besturen waarvan een rijbewijs of bromfietscertificaat is vereist, indien sedert de datum waarop aan hem voor de eerste maal een rijbewijs of bromfietscertificaat is afgegeven nog geen 2 (twee) jaren zijn verstreken, verboden dat motorrijtuig te besturen of als bestuurder te doen besturen na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank, dat:*

*a. het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan achtentachtig microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel;*

*b. het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan twee tiende milligram per milliliter bloed.*

*In lid 3 wordt de zinsnede “bedoeld in lid 1 of lid 2 van dit artikel” gewijzigd in: “bedoeld in de leden 1, 2 of 2a.”<sup>29</sup>*

Uit het voorgaande blijkt dat het verbod om onder invloed van alcohol te rijden al ongeveer zestig jaar in onze verkeerswetgeving is opgenomen. Verder blijkt dat dit verbod tot nu toe slechts drie keer is gewijzigd en toch wel de nodige ontwikkelingen heeft doorgemaakt. Twee belangrijke ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld het opnemen van de mogelijkheid van ‘onderzoek’ in de zin van artikel 3 lid 2 en later ook artikel 3 lid 2a. In het volgende hoofdstuk worden de bestanddelen van artikel 3 van de Rijwet 1971 geanalyseerd. Daar komt het begrip ‘onderzoek’ in de zin van artikel 3 lid 2 en artikel 3 lid 2a opnieuw uitgebreid aan de orde.

## **1.4 Tussenconclusie**

In dit hoofdstuk is gebleken dat de term alcohol gebruikt wordt voor vloeibare extracten verkregen door het destilleren van vloeistoffen, voor wijngeesten en andere alcoholische distillaten. Verder blijkt dat onder ‘rijden onder invloed van alcohol’ moet worden verstaan dat een persoon een motorrijtuig of ander voertuig bestuurt nadat hij alcohol heeft geconsumeerd of terwijl hij alcohol consumeert. Alcohol heeft een onderdrukkende werking op het centraal zenuwstelsel van de mens, waardoor het innemen hiervan hersendelen die het gedrag en de gevoelens controleren, verdoofd. Dit resulteert in een afname van zowel het reactievermogen

---

<sup>29</sup> WET van 11 maart 2022, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 92).

als het waarnemingsvermogen en leidt ook tot zelfoverschatting en roekeloos gedrag. Daarom is het verbod om te rijden onder invloed van een bepaald percentage alcohol al bijna zestig jaar in de Surinaamse verkeerswetgeving opgenomen in artikel 3 Rijwet 1971.

## **2 Een analyse van artikel 3 van de Rijkswet 1971**

### **2.1 Inleiding**

Om met succes een vervolging te kunnen instellen op grond van artikel 3 van de Rijkswet 1971, moet aan de delictsbestanddelen van dit artikel zijn voldaan. Om een beter inzicht te hebben van wanneer er wel of niet is voldaan aan de delictsbestanddelen, is in dit hoofdstuk gekeken naar de betekenissen die de wetgever aan deze bestanddelen heeft gekoppeld. Deze zijn voornamelijk opgenomen in de Memorie van Toelichting (MvT) van de Rijkswet 1971 en in de Nota van Toelichting (NvT) van het Besluit Alcoholonderzoeken (BAO). Aangezien het Surinaams rechtssysteem zijn oorsprong vindt in dat van Nederland en het feit dat de Nederlandse wetgeving en jurisprudentie nog steeds een belangrijke kennisbron vormen voor de Surinaamse rechtspraak, is er ook gekeken naar de betekenissen die de Nederlandse wetgever en rechtspraak aan de bestanddelen van dit artikel hebben gegeven. Hiervoor is er voornamelijk gewerkt met Nederlandse literatuur zoals onder andere “*Commentaar op artikel 8 Wegenverkeerswet (WVW) 1994*” van de schrijver Damen in *Tekst en Commentaar Strafrecht* veertiende druk, en met “*Commentaar op artikel 8 WVW 1994*” van de schrijver Noorduyt in *Sdu Commentaar Strafrecht*, editie 2019-2020. Er is gekeken naar commentaar op artikel 8 WVW 1994 omdat in dit artikel het rijden onder invloed is opgenomen in de Nederlandse verkeerswetgeving.

In de volgende paragrafen en subparagrafen worden dan de bestanddelen van artikel 3 van de Rijkswet 1971 uitgewerkt en worden de strikte waarborgen en procedurevoorschriften bij alcoholzaken ook besproken. Daarna wordt in paragraaf 2.4 aangegeven hoe de tenlastelegging bij een alcoholzaak doorgaans eruitziet. Tenslotte wordt dit hoofdstuk afgesloten met een tussenconclusie.

### **2.2 De bestanddelen van artikel 3 van de Rijkswet 1971**

#### **2.2.1 De bestanddelen van artikel 3 lid 1 van de Rijkswet 1971**

De bestanddelen van artikel 3 lid 1 van de Rijkswet 1971 zijn:

- Verbod om een motorrijtuig, rijwiel of ander rij-of voertuig te besturen of te doen besturen;
- Verkeren onder zodanige invloed van een stof;

- Weten of redelijkerwijs moeten weten dat gebruik de rijvaardigheid vermindert;
- Niet in staat worden *geacht* tot behoorlijk besturen.

Deze bestanddelen worden hieronder nader uitgewerkt.

### **Ad. 1 Verbod om een motorrijtuig, rijwiel of ander rij-of voertuig te besturen of te doen besturen**

Dit deel van de delictsomschrijving geeft aan dat het een ieder verboden is om een motorrijtuig, rijwiel of ander rij-of voertuig, te besturen of te doen besturen wanneer die verkeert onder zodanige invloed van een stof. Onder motorrijtuig moet volgens artikel 1 sub 3 Rijkswet 1971 worden verstaan: *“Alle rij- en voertuigen bestemd om uitsluitend of mede door een krachtwerktuig op of aan het rij- of voertuig zelf aanwezig anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen.”*<sup>30</sup> Ook de fiets en aanhangwagens vallen onder het verbod in dit artikel. Volgens De Pater wordt deze groep in de praktijk weleens onterecht vergeten.<sup>31</sup> Opgemerkt dient te worden dat ook voetgangers niet onder invloed van alcohol mogen deelnemen aan het verkeer. Echter is de dronken voetganger niet strafbaar gesteld in artikel 3 Rijkswet 1971, maar in artikel 535 Sr. Voornoemd artikel stelt openbare dronkenschap strafbaar.<sup>32</sup>

Verder blijkt uit dit bestanddeel dat er twee vormen zijn waarin het verboden is om als bestuurder te functioneren. Ten eerste is het de bestuurder verboden te besturen. Met besturen wordt hier bedoeld dat het voertuig wordt bestuurd door de feitelijke bestuurder. De feitelijke bestuurder is: *“De persoon die de voor de voortbeweging en richtingsbepaling noodzakelijke bedieningsorganen van het voertuig bedient.”*<sup>33</sup> Dit bepaalde de Hoge Raad in het arrest van HR 12 juni 1990, VR 1990, 158 waarbij het geval zich voordeed dat een persoon, aan wie een ontzegging van de rijbevoegdheid was opgelegd, naast zijn auto liep met zijn handen door het open raam aan het stuur. De motor van het voertuig was draaiende. De persoon werd toen als bestuurder aangemerkt ondanks het feit dat hij niet had plaatsgenomen op de bestuurdersstoel, en niet alle bedieningsinstrumenten kon bereiken. Belangrijk was dat het voertuig door hem van richting kon worden veranderd, waardoor hij kon bepalen waar het zich op de weg bevond. Daarnaast kon hij het voertuig ook vooruit of achteruit bewegen, of stil laten staan.<sup>34</sup>

<sup>30</sup> Artikel 1 sub 3 Rijkswet 1971; artikel 1 lid 1 onder h Rijbesluit 1957.

<sup>31</sup> De Pater 2019, p.302.

<sup>32</sup> Artikel 535 Sr; Scharenborg 2021, p.291.

<sup>33</sup> Noorduyn, in: *Sdu Commentaar Strafrecht* 2019, artikel 8 WVV, aant. C.2.1; Rimmelink e.a. 2021, p.158.

<sup>34</sup> HR 12 juni 1990, VR 1990, 158.

Ten tweede is het de bestuurder verboden een voertuig te doen besturen. Dit deel van de delictomschrijving heeft te maken met de situatie waar er onder toezicht wordt bestuurd.<sup>35</sup> Met doen besturen wordt bedoeld dat de rij-instructeur een student het voertuig doet besturen.<sup>36</sup> In deze situatie is het de toezichthouder verboden om een voertuig te doen besturen, terwijl hij – de toezichthouder – onder invloed verkeert.<sup>37</sup> In het arrest van HR 29 april 1997, VR 1998, 25 heeft de Hoge Raad bepaald dat de rij-instructeur of de rijexaminator de juridische bestuurder is die voor de aansprakelijkheid voor de wet, in de plaats treedt van de feitelijke bestuurder.<sup>38</sup> Volgens de MvT van de Rijwet 1971 kan degene die het motorrijtuig bestuurt dan iemand zijn met een rijbewijs of iemand zonder een rijbewijs die onder toezicht van een rij-instructeur het motorrijtuig bestuurt.<sup>39</sup>

## **Ad. 2 Verkeren onder zodanige invloed van een stof**

Onder “*stof*” moet worden verstaan alle bedwelmende middelen zoals alcohol, drugs, medicijnen, slaapmiddelen enzovoorts, eventueel in combinatie met elkaar. Ook niet-bedwelmende middelen die in combinatie met een andere stof wel een bedwelmend karakter hebben behelst dit bestanddeel.<sup>40</sup> “*Zodanige*” verwijst naar de hoeveelheid of de mate waarin de stof is gebruikt.<sup>41</sup> Hieruit volgt dat de bestuurder gebruik moet hebben gemaakt van een bedwelmend middel of een combinatie hiervan om hem te kunnen vervolgen op grond van artikel 3 lid 1 Rijwet 1971.

## **Ad. 3 Weten of redelijkerwijs moeten weten dat gebruik de rijvaardigheid vermindert**

Van de stof of combinatie van stoffen moet de bestuurder *weten* of behoort hij *redelijkerwijs te weten* dat het gebruik daarvan de rijvaardigheid kan verminderen. “*Weten*” veronderstelt opzet en “*redelijkerwijs moeten weten*” schuld.<sup>42</sup> Dus hier gaat het om ‘sollen’ (culpa) en niet om

---

<sup>35</sup> Durieux 1988, p.10.

<sup>36</sup> Rimmelink e.a. 2021, p.158.

<sup>37</sup> Durieux 1988, p.10.

<sup>38</sup> Noorduyn, in: *Sdu Commentaar Strafrecht 2019*, artikel 8 WvW, aant. C.2.1; Rimmelink e.a. 2021, p.158.

<sup>39</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.18 (MvT).

<sup>40</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.18 (MvT).

<sup>41</sup> Durieux 1988, p.26.

<sup>42</sup> Noorduyn, in: *Sdu Commentaar Strafrecht 2019*, artikel 8 WvW, aant. C.2.2.

‘müssen’ (opzet-presumptie).<sup>43</sup> Dit bestanddeel heeft volgens Noorduyn betrekking op de eigenschappen van de stof en niet op de vraag of de ingenomen hoeveelheid van die stof de rijvaardigheid zodanig heeft verminderd dat de bestuurder niet meer tot behoorlijk sturen in staat moet worden geacht.<sup>44</sup> En om van het begaan van een culpoos strafbaar feit te kunnen spreken, moet het gedrag zodanig verwijtbaar zijn dat het als aanzienlijk onvoorzichtig of onachtzaam wordt beschouwd.<sup>45</sup> Het weten zal dan meestal aanwezig zijn bij gebruik van alcohol, slaapmiddelen, kalmeringsmiddelen en bepaalde drugs.<sup>46</sup> Wat betreft alcohol leidt dit niet zo snel tot bewijsproblemen, omdat algemeen bekend is welke invloed alcoholgebruik heeft op het vermogen om te rijden. Voor medicijnen geldt echter het tegenovergestelde.<sup>47</sup> Zo had de verdachte in het arrest van HR 2 november 2010, NJ 2010, 601 een auto bestuurd onder invloed van morfine, codeïne en cocaïne. In dit arrest heeft de Hoge Raad geoordeeld dat: *“Het een feit van algemene bekendheid is dat het gebruik van morfine, codeïne en cocaïne de rijvaardigheid kan doen verminderen.”*<sup>48</sup> In casu heeft de verdachte niet aangevoerd dat hij niet op de hoogte was dat het gebruik van deze middelen de rijvaardigheid kan verminderen, waardoor het bewijs van *‘weet of redelijkerwijs moet weten dat het gebruik daarvan, de rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet tot behoorlijk besturen in staat moet worden geacht’* toereikend was.<sup>49</sup>

Het redelijkerwijs weten kan blijken uit eerdere ervaringen van de bestuurder met bijvoorbeeld medicijnen, uit een waarschuwing op de verpakking die inhoudt dat het gebruik daarvan de rijvaardigheid kan beïnvloeden.<sup>50</sup> Hoewel het voldoende is dat de verdachte redelijkerwijs de negatieve invloed van bepaalde medicijnen moet kennen, zal het afhangen van de omstandigheden of de rechter, indien de kennis wordt ontkend, tot bewezenverklaring komt.<sup>51</sup> In het arrest van HR 21 januari 1975, NJ 1975, 200, was de vraag aan de orde of de verdachte, die arts van beroep was, redelijkerwijs moest weten dat gebruik van Prominal de rijvaardigheid negatief kan beïnvloeden. De Hoge Raad oordeelde dat: *“-In aanmerking genomen dat een arts behoort te weten, dat het gebruik van Prominal de rijvaardigheid nadelig kan beïnvloeden en de in vermindering van de rijvaardigheid bestaande werking van het gebruik van*

---

<sup>43</sup> Rummelink & Otte 2000, p.108.

<sup>44</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, artikel 8 WvW, aant. C.2.2.

<sup>45</sup> Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WvW 1994, aant. 9 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>46</sup> WvW van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.18 (MvT).

<sup>47</sup> Bleichrodt 1987, p.84.

<sup>48</sup> HR 2 november 2010, NJ 2010, 601.

<sup>49</sup> HR 2 november 2010, NJ 2010, 601.

<sup>50</sup> WvW van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.18 (MvT).

<sup>51</sup> Bleichrodt 1987, p.84.



*alcoholhoudende drank kan versterken – het Hof uit het als bewijsmiddel gebezigde proces-verbaal, voor zover daarin door verbalisanten is gerelateerd, dat rekwirant heeft opgegeven arts van beroep te zijn, heeft kunnen afleiden, dat rekwirant redelijkerwijze moest weten, dat het gebruik van Prominal de rijvaardigheid kon verminderen.*”<sup>52</sup>

Verder is het volgens Damen en de MvT van de Rijwet 1971, voor een veroordeling op grond van artikel 3 lid 1 Rijwet 1971 niet vereist dat er feitelijk gevaar, afwijkend rijgedrag en/of uiterlijke kenmerken aanwezig zijn die erop wijzen dat de bestuurder niet in staat was te besturen.<sup>53</sup> Dit houdt dus in dat de bestuurder geen gevaarlijk verkeersgedrag hoeft te vertonen, en hij hoeft (nog) niet bij een ongeval betrokken te zijn geweest. Hier gaat het om de invloed, niet om daadwerkelijk gevaar te veroorzaken.<sup>54</sup> Belangrijk is dat uit het bewijs moet blijken dat de verdachte onder zodanige invloed van een stof was, dat hij niet in staat werd geacht het voertuig behoorlijk te kunnen besturen. Uit de bewijsmiddelen moet dan worden vastgesteld om welke stof of stoffen het gaat.<sup>55</sup> De Hoge Raad bepaalde dit in de arresten HR 1 juni 2004, NJ 2004/438 en HR 21 december 2004, NJ 2005/83.<sup>56</sup> De Hoge Raad is verder van mening dat: *“Het gaat om de vraag of aangenomen mag worden dat de gemiddelde bestuurder in de vastgestelde omstandigheden van het geval niet meer tot behoorlijk besturen in staat moet worden geacht en een daarop gegrond ernstig vermoeden bestaat dat ook de verdachte niet meer tot behoorlijk besturen in staat moet worden geacht.”*<sup>57</sup> Het causaal verband bij artikel 3 lid 1 ligt in het gebruik van een stof zoals alcohol waardoor men onder invloed komt te verkeren.<sup>58</sup>

#### **Ad. 4 Niet in staat worden geacht tot behoorlijk besturen**

Een bestuurder die alcohol of een ander bedwelmend middel gebruikt, en vervolgens deelneemt aan het verkeer is alleen strafbaar ingevolge artikel 3 lid 1 wanneer *“hij niet tot behoorlijk*

---

<sup>52</sup> HR 21 januari 1975, NJ 1975, 200.

<sup>53</sup> Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WVV 1994, aant. 8 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>54</sup> Scharenborg 2021, p.297.

<sup>55</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.18 (MvT); Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WVV 1994, aant. 8 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>56</sup> Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WVV 1994, aant. 8 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023); HR 1 juni 2004, NJ 2004/438 en HR 21 december 2004, NJ 2005/83.

<sup>57</sup> Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WVV 1994, aant. 8 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023); HR 27 maart 2012, NJ 2012/475 ; HR 21 december 2010, VR 2012/12 ; ECLI:NL:HR:2012:BT2669.

<sup>58</sup> Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WVV 1994, aant. 8 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023); ECLI: NL: HR: 2012:BT2669.

*besturen in staat moet worden geacht.*<sup>59</sup> Dit betekent dat een verdachte slechts veroordeeld kan worden op grond van artikel 3 lid 1 als de rechter de overtuiging heeft, dat de verdachte op het moment dat het strafbaar feit werd gepleegd niet in staat was zijn voertuig naar behoren te besturen.<sup>60</sup> Dit is een uiterst subjectief criterium. Een eenvoudige verklaring van de bestuurder dat hij bijvoorbeeld alcohol of drugs heeft gebruikt is niet genoeg voor een succesvolle vervolging op grond van artikel 3 lid 1. Pas wanneer uit zijn rijgedrag of andere feiten of omstandigheden blijkt dat hij niet in staat is het motorrijtuig naar behoren te besturen, overtreedt hij artikel 3 lid 1. Dit zal dus moeten blijken uit de nodige bewijsmiddelen (in het volgend hoofdstuk zal verder hierop worden ingegaan).<sup>61</sup> Aan de hand van bijvoorbeeld de in het proces-verbaal opgenomen waarnemingen van de verbalisant kan de rechter zulks beoordelen en als dit bewezen is geacht, tot een veroordeling van de verdachte komen.<sup>62</sup> Ten aanzien hiervan heeft de Hoge Raad in het arrest van 19 maart 1968, V.R. 1968, nr. 52 bepaald dat: *“Een naar gebruik van alcoholhoudende drank riekende adem, een wagelende/wankelende gang en een belemmerende spraak als duidelijke symptomen van dronkenschap kunnen worden aangemerkt (Trias alcoholica).”*<sup>63</sup> Echter moet naar aanleiding van dit arrest niet geconcludeerd worden dat er alleen in deze duidelijke omstandigheden sprake is van overtreding van artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971. Ook in een geval waar er minder duidelijke symptomen te waarnemen zijn en wanneer bijvoorbeeld een ander bedwelmend middel in plaats van alcohol is gebruikt, kan dit artikel overtreden zijn, als bewezen kan worden dat de bestuurder niet in staat moest worden geacht zijn voertuig naar behoren te kunnen besturen.<sup>64</sup>

### **Opmerking bij artikel 3 lid 1 van de Rijkswet 1971**

In artikel 3 lid 1 van de Rijkswet 1971 is het bestanddeel ‘weg’ opzettelijk weggelaten. Dit houdt in dat er voor dit artikel ook strafbaarheid geldt wanneer het delict buiten een weg plaatsvindt, zoals bijvoorbeeld op een privéterrein of op een fabrieksterrein.<sup>65</sup> Volgens Noorduyt wordt het eerste lid van artikel 8 WVV 1994 (artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971) in de praktijk voornamelijk

---

<sup>59</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.19 (MvT).

<sup>60</sup> Bianchi e.a. 1970, p.14.

<sup>61</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.19 (MvT).

<sup>62</sup> Durieux 1988, p.11.

<sup>63</sup> HR 19 maart 1968, V.R. 1968, nr. 52; Durieux 1988, p.11.

<sup>64</sup> Durieux 1988, p.11.

<sup>65</sup> De Pater 2019, p.302.

gebruikt voor de vervolging van bestuurders die onder invloed verkeren van een andere stof dan alcohol, zoals medicijnen of drugs. Maar strikt genomen valt zoals eerder aangehaald het rijden onder invloed van alcohol ook binnen de reikwijdte van het eerste lid van artikel 8 WVV 1994 (artikel 3 lid 1 Rijkwet 1971).<sup>66</sup> In de Surinaamse rechtspraak is dat ook het geval. Lid 1 wordt ook cumulatief ten laste gelegd als een verdachte bijvoorbeeld heeft geweigerd om aan een alcoholonderzoek mee te werken (in paragraaf 2.3.3 wordt verder hierop ingegaan) of als om één of andere reden het exacte alcoholgehalte niet kan worden vastgesteld. Ook wanneer de bestuurder minder dan het toegestane percentage alcohol in zijn lichaam heeft, maar desondanks niet in staat moet worden geacht zijn voertuig naar behoren te besturen, is lid 1 van artikel 3 Rijkwet 1971 van toepassing (in de volgende subparagraaf meer hierover).<sup>67</sup> Zoals eerder aangehaald valt onder stof te begrijpen alle bedwelmende middelen. Echter beperkt dit onderzoek zich verder tot het verkeren onder invloed van de stof alcohol.

### **2.2.2 De bestanddelen van artikel 3 lid 2 van de Rijkwet 1971**

De bestanddelen van artikel 3 lid 2 van de Rijkwet 1971 zijn:

- Verbod om een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuigen te besturen of te doen besturen;
- Na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank;
- Dat ademalcoholgehalte bij ‘onderzoek’ hoger blijkt te zijn dan:
  - o 220 microgram/ liter uitgedemde lucht, dan wel;
  - o 0,5 milligram per milliliter bloed.

Deze bestanddelen worden hieronder nader uitgewerkt.

#### **Ad. 1 Verbod om een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuigen te besturen of te doen besturen**

Het bestanddeel “*verbod om een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuigen te besturen of te doen besturen*” in artikel 3 lid 2 Rijkwet 1971, is identiek aan de omschrijving in artikel 3 lid 1 Rijkwet 1971. Dus hetgeen wat onder ad.1 in de vorige subparagraaf is beschreven met betrekking tot het besturen, doen besturen van een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuig

---

<sup>66</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, artikel 8 WVV, aant. C.2.

<sup>67</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.19 (MvT).

zoals daaronder beschreven, is onverkort van toepassing op dit deel van de delictsomschrijving van artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971.<sup>68</sup> Kort gezegd houdt dit in dat artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971 straf bedreigt tegen de bestuurder die zijn voertuig bestuurt en in de omstandigheid van “*onder toezicht besturen*”, tegen de bestuurder (toezichthouder) die doet besturen, terwijl hij onder invloed verkeert.<sup>69</sup>

## **Ad. 2 Na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank**

Dit bestanddeel geeft aan dat de bestuurder vervolgd kan worden op grond van artikel 3 lid 2 alleen wanneer hij verkeert onder zodanige invloed van alcoholhoudende drank. Hieruit blijkt dat dit artikel afwijkt van lid 1 waar het betreft de gebruikte stof en de mate waarin deze stof is gebruikt.<sup>70</sup>

## **Ad. 3 Dat ademalcoholgehalte bij ‘onderzoek’ hoger blijkt te zijn dan:**

- o **220 microgram/ liter uitgeademde lucht, dan wel;**
- o **0,5 milligram per milliliter bloed**

Met het bestanddeel “*bij een onderzoek*” wordt bedoeld de verplichte “*ademanalyse*” en de “*bloedproef*”, respectievelijk het vervangende “*urineonderzoek*”.<sup>71</sup> De hoeveelheid alcohol wordt primair met behulp van een ademanalyse onderzoek en subsidiair door middel van een bloedproef vastgesteld.<sup>72</sup> Dus voor het vaststellen van het ademalcoholgehalte (a.a.g) zal er een ademanalyse plaatsvinden, terwijl voor de vaststelling van bloedalcoholgehalte (b.a.g) een bloedproef zal moeten worden uitgevoerd.<sup>73</sup> Onder het begrip ademanalyse wordt verstaan: “*Het door een verdachte van overtreding van artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971 op vordering van een opsporingsambtenaar blazen van een bepaalde hoeveelheid lucht in een door de keuringsinstelling die door de minister van Justitie en Politie is aangewezen, goedgekeurd ademanalyse-apparaat.*”<sup>74</sup> De adem wordt daarna in dit analyse apparaat onderzocht op de

---

<sup>68</sup> Durieux 1988, p.25.

<sup>69</sup> Durieux 1988, p.25.

<sup>70</sup> Durieux 1988, p.26.

<sup>71</sup> Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WVV 1994, aant. 8 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023); Rummelink & Otte 2000, p.110.

<sup>72</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, artikel 8 WVV, aant. C.3

<sup>73</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.19 (MvT).

<sup>74</sup> Durieux 1988, p.13; Artikel 1 onder b Besluit Alcoholonderzoeken.

aanwezigheid van alcohol moleculen. Het alcoholgehalte van de ademmonsters dat op grond hiervan wordt vastgesteld, wordt dan als bewijsmiddel gebruikt tijdens een vervolging terzake van artikel 3 lid 2 onder a Rijkswet 1971.<sup>75</sup>

De bloedproef kan worden aangeduid als: *“Het geheel van activiteiten welke dienen te worden verricht na het moment van selectie op grond van artikel 6 lid 3 Rijkswet 1971, of verdenking van overtreding van artikel 3 Rijkswet 1971, tot en met de analyse van het betreffende bloed door medewerkers van het door de minister van justitie en politie aangewezen erkend laboratorium.”*<sup>76</sup> Binnen deze procedure wordt het afnemen van een hoeveelheid bloed ten behoeve van een onderzoek naar het bloedalcoholgehalte door een arts de ‘bloedafname’ genoemd. Het alcoholpromillage dat op grond van het bloedmonster wordt vastgesteld, wordt ook als bewijsmiddel gebruikt tijdens een vervolging terzake van artikel 3 lid 2 onder b Rijkswet 1971.<sup>77</sup> Verder is in artikel 3a lid 6 Rijkswet 1971, in het kort gesteld, de bepaling opgenomen dat degene die niet kan of behoeft te voldoen aan de in principe verplichte ademanalyse en vervolgens om bijzondere geneeskundige redenen niet behoeft mee te werken aan een bloedafname, verplicht is om mee te werken aan een onderzoek, teneinde op andere wijze dan door bloed-of ademonderzoek het bloedalcoholgehalte vast te kunnen stellen.<sup>78</sup> In het BAO is bepaald dat deze andere wijze bestaat uit de medewerking aan een onderzoek van de urine, welke nader is omschreven in genoemd besluit.<sup>79</sup> Nadere regels omtrent deze verschillende onderzoeken zijn neergelegd in artikel 3a Rijkswet 1971.<sup>80</sup> In het volgende hoofdstuk is dit artikel verder besproken.

Daarnaast geeft dit bestanddeel aan dat het maximaal toegestane *“alcoholgehalte betreft 220 microgram alcohol per liter uitgeademde lucht dan wel 0,5 milligram alcohol per milliliter bloed.”*<sup>81</sup> Dit staat gelijk aan ongeveer twee glazen alcoholhoudende drank. In tegenstelling tot het eerste lid bevat lid 2 niet de fictie van onbekwaamheid door drankgebruik. Hier wordt een vermindering van rijvaardigheid verondersteld door het gebruik van alcohol en dat is daarom geen apart bestanddeel. Lid 2 bevat ten opzichte van lid 1 dus een zelfstandige norm. Van een specialis-generalis verhouding is dan ook geen sprake.<sup>82</sup> Bij overschrijding van de waarden die

---

<sup>75</sup> Durieux 1988, p.13.

<sup>76</sup> Durieux 1988, p.13-14; Artikel 1 onder d Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>77</sup> Durieux 1988, p.14.

<sup>78</sup> Artikel 3a lid 6 Rijkswet 1971.

<sup>79</sup> Artikel 10 Besluit Alcoholonderzoeken; Durieux 1988, p.13.

<sup>80</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.19 (MvT).

<sup>81</sup> Artikel 3 lid 2 onder a Rijkswet 1971.

<sup>82</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, artikel 8 WvW, aant. C.3.

zijn opgenomen in artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971 is de bestuurder strafbaar. Een gehalte van 0,5 milligram alcohol in één milliliter bloed of 220 microgram alcohol in één liter uitgeademde lucht, heeft reeds een zodanige invloed op de psychische en fysieke gesteldheid van de bestuurder. De bestuurder heeft bijvoorbeeld minder gevoeligheid van de ogen voor rood licht, waardoor verkeerslichten of remlichten minder of helemaal niet worden waargenomen, en een verminderde reactiesnelheid terwijl evenwichtsstoornissen beginnen op te treden. Deze waarden geven dus eigenlijk de grens aan, die niet overschreden mag worden ter voorkoming van brokken in het verkeer.<sup>83</sup>

### **Opmerking bij artikel 3 lid 2 van de Rijkswet 1971**

Uit het voorgaande is gebleken dat in artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971 alleen strafbaar is gesteld het rijden onder invloed van alcohol. Volgens Rummelink en Otte heeft het tweede lid enigszins een curieuze redactie. Als de tekst letterlijk wordt genomen dan is het delict pas voltooid wanneer bij het onderzoek blijkt dat er te veel alcohol is genuttigd.<sup>84</sup> Bij de laatste wijziging van dit artikel in de Rijkswet 1971 is ook de onduidelijkheid die er bestaat met betrekking tot de verhouding tussen de leden 1 en 2 meegenomen. Met de toevoeging van de zinsnede “*Onverminderd het bepaalde in lid 1*” in lid 2 van artikel 3 Rijkswet 1971 wordt er duidelijkheid gebracht in de verhouding tussen de leden 1 en 2.<sup>85</sup> Deze zinsnede geeft aan dat de toepassing van lid 2, de toepassing van lid 1 niet belemmert.<sup>86</sup> De reden waarom de wetgever dit zo heeft gewild, is dat er zich omstandigheden kunnen voordoen, waarbij toepassing van lid 2 niet mogelijk is of niet leidt tot het gewenste resultaat. Bij de beoordeling of de bestuurder in het geval toepassing van lid 2 niet mogelijk is, inderdaad onder zodanige invloed is van alcoholhoudende drank of andere bedwelmende middelen dat hij geacht wordt het motorrijtuig niet naar behoren te kunnen besturen, kan door de politie de zogenaamde “*Trias Alcoholica*” methode worden gehanteerd.<sup>87</sup> Deze methode wordt als zodanig geaccepteerd sinds het arrest van Hoge Raad 19 maart 1968, V.R. 1968, nr. 52, welke eerder onder ad. 4 van de voorgaande subparagraaf aan de orde is gekomen. Ook kan (zoals eerder aangehaald bij de opmerkingen in de voorgaande subparagraaf) indien bij een onderzoek zoals bedoeld in artikel 3 lid 2 Rijkswet

---

<sup>83</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.20 (MvT).

<sup>84</sup> Rummelink & Otte 2000, p.109.

<sup>85</sup> Artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971.

<sup>86</sup> Stirling & CDR 2023, p.40.

<sup>87</sup> Stirling & CDR 2023, p.40.

1971 bijvoorbeeld blijkt dat er sprake is van minder dan 220 microgram alcohol per liter uitgeademde lucht dan wel minder dan 0,5 milligram alcohol per milliliter bloed, en de verdachte desondanks niet in staat moet worden geacht zijn voertuig naar behoren te besturen, artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971 worden toegepast. Op grond van artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971 is de bestuurder in dit geval dan niet strafbaar. Echter kan hij dus wel strafbaar zijn op grond van artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971, wanneer aangetoond kan worden dat hij onder zodanige invloed is dat hij geacht wordt het voertuig niet naar behoren te kunnen besturen.<sup>88</sup>

### **2.2.3 De bestanddelen van artikel 3 lid 2a van de Rijkswet 1971**

De bestanddelen van artikel 3 lid 2a van de Rijkswet 1971 zijn:

- Verbod om een motorrijtuig waarvan een rijbewijs of bromfietscertificaat is vereist te besturen;
- Indien sedert de datum waarop aan hem voor de eerste maal een rijbewijs of bromfietscertificaat is afgegeven nog geen 2 (twee) jaren zijn verstreken;
- Na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank;
- Dat ademalcoholgehalte bij ‘onderzoek’ hoger blijkt te zijn dan:
  - o 88 microgram/ liter uitgeademde lucht, dan wel;
  - o 0,2 milligram per milliliter bloed.

Deze bestanddelen worden hieronder nader uitgewerkt.

#### **Ad. 1 Verbod om een motorrijtuig waarvan een rijbewijs of bromfietscertificaat is vereist te besturen**

Artikel 3 lid 2a Rijkswet 1971 beperkt zich tot het besturen van een motorrijtuig zoals bedoeld in artikel 1 sub 3 Rijkswet 1971, waarvan een rijbewijs of bromfietscertificaat die op grond van artikel 7 lid 1 onder 3 en 6 Rijkswet 1971 door of vanwege de procureur-generaal (P-G) is afgegeven, is vereist.<sup>89</sup> Voor wat betreft het besturen is dit deel van de delictomschrijving ook identiek aan de in de subparagrafen 2.2.1 onder ad. 1 en 2.2.2 onder ad. 1 gegeven uitleg.

---

<sup>88</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.19 (MvT).

<sup>89</sup> Artikel 7 lid 1 sub 3 en 6 Rijkswet 1971.

## **Ad. 2 Indien sedert de datum waarop aan hem voor de eerste maal een rijbewijs of bromfietscertificaat is afgegeven nog geen 2 (twee) jaren zijn verstreken**

Eerdere onderzoeken hebben aangetoond dat er een verband is tussen de hoeveelheid alcohol in het lichaam, de leeftijd van bestuurders, en hun kans op ongevallen. De kans op een ongeval na alcoholgebruik is gemiddeld tweemaal zo hoog voor bestuurders tussen achttien en vierentwintig jaar in vergelijking met bestuurders van vijfentwintig jaar en ouder.<sup>90</sup> In Nederland werden deze onderzoeksresultaten bevestigd door de Nederlandse statistieken. Hieruit bleek dat 25% van alle bestuurders die onder invloed van alcohol bij een ernstig verkeersongeval betrokken zijn geweest, bestaat uit mannen tussen de achttien en vierentwintig jaar.<sup>91</sup> Om die reden werd artikel 8 WVV 1994 uitgebreid met een apart lid voor beginnende bestuurders.<sup>92</sup> Dit werd ook bij de wijziging van artikel 3 Rijkswet 1971 in het jaar 2022 opgenomen in Suriname. De maatregelen die in artikel 3 lid 2a zijn voorgesteld, zijn bedoeld om de bestuurders die voor de eerste keer in het bezit van een rijbewijs of bromfietscertificaat worden gesteld, aan te pakken.<sup>93</sup> Het nieuwe lid geldt dus voor personen die nog geen twee jaren over een rijbewijs beschikken, want er staat dat het verboden is een motorrijtuig waarvan een rijbewijs of bromfietscertificaat is vereist te besturen “*indien sedert de datum waarop aan hem*” (de bestuurder) “*voor de eerste maal een rijbewijs of bromfietscertificaat is afgegeven nog geen 2 (twee) jaren zijn verstreken.*”<sup>94</sup> Deze categorie weggebruikers maakt vanwege hun beperkte rijervaring meer kans op fouten in het verkeer.<sup>95</sup>

## **Ad. 3 Na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank**

Dit bestanddeel is identiek aan de omschrijving onder ad.2 van subparagraaf 2.2.2 en houdt dus in dat de bestuurder in dit geval alleen vervolgd kan worden wanneer hij of zij verkeert onder zodanige invloed van alcoholhoudende drank.

---

<sup>90</sup> Noorduyn, in: *Sdu Commentaar Strafrecht* 2019, artikel 8 WVV, aant. C.4.

<sup>91</sup> *Kamerstukken* 2004/05, 29844, nr.3 (MvT), p.3 e.v.

<sup>92</sup> Noorduyn, in: *Sdu Commentaar Strafrecht* 2019, artikel 8 WVV, aant. C.4.

<sup>93</sup> WET van 11 maart 2022, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 92), p.17 (MvT).

<sup>94</sup> Artikel 3 lid 2a Rijkswet 1971.

<sup>95</sup> WET van 11 maart 2022, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 92), p.17 (MvT).



#### **Ad. 4 Dat ademalcoholgehalte bij ‘onderzoek’ hoger blijkt te zijn dan:**

- o **88 microgram/ liter uitgeademde lucht, dan wel;**
- o **0,2 milligram per milliliter bloed**

Voor wat dit bestanddeel betreft geldt voor de zinsnede “*onderzoek*” hetzelfde als omschreven onder ad.3 in subparagraaf 2.2.2. Echter is voor de groep bestuurders zoals bedoeld in dit artikel een lager alcoholpromillage in uitgeademde lucht en in bloed voorgesteld ten opzichte van de ervaren rijders. Voor hen is het alcoholgehalte vastgesteld op “*maximaal achtentachtig (88) microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel maximaal 0,2 (twee tiende) milligram per milliliter bloed.*”<sup>96</sup> Van deze bestuurders wordt verwacht dat zij, gelet op hun onervarenheid, voortdurend alert moeten zijn.<sup>97</sup> Dit betekent dat voor de beginnende bestuurder één drankje al te veel kan zijn, want de aanwezigheid van alcohol in ademlucht en bloed is bij deze groep bestuurders reeds bij een kleine hoeveelheid al strafbaar.<sup>98</sup>

#### **Opmerking bij artikel 3 lid 2a Rijwet 1971**

Volgens Damen zal de verlaging van de alcohollimiet voor de beginnende bestuurder naar 0.2 b.a.g. naar verwachting moeten leiden tot minder doden en gewonden in het verkeer. Daarbij is ervoor gekozen deze verlaagde limiet niet te koppelen aan een bepaalde leeftijd, maar het te laten gelden voor de gehele groep beginnende bestuurders.<sup>99</sup>

#### **2.2.4 De bestanddelen van artikel 3 lid 3 van de Rijwet 1971**

De bestanddelen van artikel 3 lid 3 van de Rijwet 1971 zijn:

- Verbod voor bestuurder om motorrijtuig over weg te rijden;
- Met leerling die ‘onder zijn onmiddellijk toezicht bestuurt’;

---

<sup>96</sup> Artikel 3 lid 2a Rijwet 1971.

<sup>97</sup> WET van 11 maart 2022, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 92), p.17 (MvT).

<sup>98</sup> WET van 11 maart 2022, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 92), p.17 (MvT).

<sup>99</sup> Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WvW 1994, aant. 11 (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

- Weet of redelijkerwijs moet weten dat die leerling verkeert onder in toestand van lid 1 of lid 2.

Deze bestanddelen worden hieronder nader uitgewerkt.

### **Ad. 1 Verbod voor bestuurder om motorrijtuig over weg te rijden**

Artikel 3 lid 3 Rijwet 1971 geeft aan dat het de bestuurder van een motorrijtuig verboden is daarmee over een weg te rijden. Onder “bestuurder van een motorrijtuig” moet volgens artikel 1 sub 2 Rijwet 1971 worden verstaan: “*Hij die het motorrijtuig bestuurt of hij, die overeenkomstig de voorwaarden, te stellen bij het in artikel 17 lid 1 bedoeld staatsbesluit, geacht wordt het motorrijtuig onder zijn onmiddellijk toezicht te doen besturen.*”<sup>100</sup> Hoewel de vorige leden van artikel 3 spreken over het besturen van een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuigen wordt in lid 3 slechts gesproken van motorrijtuig. Volgens Durieux is de reden hiervoor dat slechts met motorrijtuigen onder toezicht kan worden bestuurd.<sup>101</sup> Ook in dit geval moet onder motorrijtuig worden verstaan, een motorrijtuig als bedoeld in artikel 1 sub 3 Rijwet 1971. Verder is in dit gedeelte van de delictomschrijving het begrip “weg” wel opgenomen. “*Wegen zijn alle voor het openbaar verkeer openstaande rijbanen, rijwielpaden, voetpaden, pleinen en bruggen. Zelfs de tot de wegen behorende paden, bermen of zijkanten maken deel uit van de weg.*”<sup>102</sup> Uit het voorgaande volgt dus dat overtreding van artikel 3 lid 3 Rijwet 1971 alleen kan geschieden op een weg zoals hiervoor is omschreven.

### **Ad. 2 Met leerling die ‘onder zijn onmiddellijk toezicht bestuurt’**

Dit bestanddeel geeft aan dat de feitelijke bestuurder die onder onmiddellijke toezicht bestuurt, iemand moet zijn die rijlessen volgt bij een rij-instructeur.<sup>103</sup>

---

<sup>100</sup> Artikel 1 sub 2 Rijwet 1971.

<sup>101</sup> Durieux 1988, p.31.

<sup>102</sup> Simmelink 1995, p.32; Artikel 1 onder b Rijbesluit 1957.

<sup>103</sup> Noorduyn, in: *Sdu Commentaar Strafrecht 2019*, artikel 8 WVVW, aant. C.6.

### **Ad. 3 Weet of redelijkerwijs moet weten dat die leerling verkeert onder in toestand van lid 1, 2 of lid 2a**

Dit artikel is gericht tot de rij-instructeur of de toezichthouder die niet onder invloed verkeert wanneer hij een persoon die wel onder invloed verkeert, rijles geeft.<sup>104</sup> Met dit bestanddeel wordt bedoeld dat de toezichthouder in de omstandigheid dat onder zijn toezicht wordt bestuurd en zijn leerling verkeert in een toestand als bedoeld in lid 1,2 of 2a, hij (de toezichthouder) weet of redelijkerwijs moet weten dat zijn leerling in die toestand verkeert.<sup>105</sup> Ook in dit artikel zal het “*weten of redelijkerwijs moeten weten*” moeten blijken uit omstandigheden zoals omschreven onder ad.1 van subparagraaf 2.2.1.

### **Opmerking bij artikel 3 lid 3 Rijwet 1971**

In artikel 3 lid 3 verbiedt de wetgever in de omstandigheid dat onder toezicht wordt bestuurd, de toezichthouder om een feitelijke bestuurder die verkeert in een toestand van artikel 3 lid 1,2 of 2a Rijwet 1971, het motorrijtuig te doen besturen. In dit geval ontstaat de situatie dat de toezichthouder strafbaar is wanneer zijn leerling verkeert in een toestand van artikel 3 lid 1,2 of 2a Rijwet 1971.<sup>106</sup> Uit de bespreking van de leden 1,2, 2a en nu ook lid 3 van artikel 3 Rijwet 1971 is steeds gebleken dat in de omstandigheid van onder toezicht besturen, de toezichthouder steeds verantwoordelijk is voor de toestand waarin de feitelijke bestuurder verkeert ook al verkeert hij zelf (de toezichthouder) niet in een toestand als bedoeld in artikel 3 lid 1,2 of 2a Rijwet 1971.<sup>107</sup> Desalniettemin, is de feitelijke bestuurder (leerling) ook, alleen in het geval van artikel 3 lid 3 strafbaar. Dit wil zeggen dat, wanneer er sprake is van rijonderricht als bedoeld in artikel 3 lid 3 Rijwet 1971, strafbaar worden gesteld zowel de onder invloed verkerende leerling, hoewel hij juridisch geen bestuurder is, als de niet onder invloed verkerende rij-instructeur, hoewel hij (behoudens een eventuele ingreep) niet feitelijk bestuurd.<sup>108</sup>

---

<sup>104</sup> Durieux 1988, p.30.

<sup>105</sup> Durieux 1988, p.30.

<sup>106</sup> Durieux 1988, p.30.

<sup>107</sup> Durieux 1988, p.30.

<sup>108</sup> Hartevelde & Krabbe 1999, p.150.

## Schematische weergave van de bestanddelen van de leden van artikel 3 Rijkswet 1971

Artikel 3 lid 1	Artikel 3 lid 2	Artikel 3 lid 2a	Artikel 3 lid 3
<p>-Verbod om een motorrijtuig, rijwiel of ander rij- of voertuig te besturen of te doen besturen;</p> <p>-Verkeren onder zodanige invloed van een stof;</p> <p>-Weten of redelijkerwijs moeten weten dat gebruik de rijvaardigheid vermindert;</p> <p>-Niet in staat worden geacht tot behoorlijk besturen.</p>	<p>-Verbod om een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuigen te besturen of te doen besturen;</p> <p>-Na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank;</p> <p>-Dat ademalcoholgehalte bij 'onderzoek' hoger blijkt te zijn dan:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o 220 microgram/liter uitgeademde lucht, dan wel;</li> <li>o 0,5 milligram per milliliter bloed.</li> </ul>	<p>-Verbod om een motorrijtuig waarvan een rijbewijs of bromfietscertificaat is vereist te besturen;</p> <p>-Indien sedert de datum waarop aan hem voor de eerste maal een rijbewijs of bromfietscertificaat is afgegeven nog geen 2 (twee) jaren zijn verstreken;</p> <p>-Na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank;</p> <p>-Dat ademalcoholgehalte bij 'onderzoek' hoger blijkt te zijn dan:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o 88 microgram/liter uitgeademde lucht, dan wel;</li> <li>o 0,2 milligram per milliliter bloed.</li> </ul>	<p>-Verbod voor bestuurder om motorrijtuig over weg te rijden;</p> <p>-Met leerling die 'onder zijn onmiddellijk toezicht bestuurt';</p> <p>-Weet of redelijkerwijs moet weten dat die leerling verkeert onder in toestand van lid 1 of lid 2.</p>

Figuur 1

### 2.2.5 Strafbaarstelling

Het gebruik van bewustzijnsbeïnvloedende middelen in het verkeer is gevaarlijk en ongewenst, daarom is het strafbaar.<sup>109</sup> Eén van de doelen van het strafrechtelijk ingrijpen in dit opzicht is om de dader in de toekomst te ontmoedigen om onder invloed te rijden.<sup>110</sup> Overtreding van artikel 3 Rijkswet 1971 levert een misdrijf op. Het wordt op grond van artikel 19 lid 1 Rijkswet 1971 gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren en een geldboete van de derde categorie, of met één van beide straffen.<sup>111</sup> Verder is in artikel 19 lid 2 Rijkswet 1971 nog een sanctie opgenomen. Als bij een onderzoek blijkt dat het alcoholgehalte in de adem van de bestuurder na gebruik van alcoholhoudende drank hoger is dan vierhonderdenveertig (440) microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, of als het alcoholgehalte van zijn bloed bij een

<sup>109</sup> Scharenborg 2021, p.297.

<sup>110</sup> Steenhuis 1972, p.1.

<sup>111</sup> Artikel 19 lid 1 Rijkswet 1971.

onderzoek hoger blijkt te zijn dan één (1,0) milligram per milliliter bloed, wordt hij op grond van artikel 19 lid 2 Rijkswet 1971 gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en een geldboete van de vierde categorie.<sup>112</sup>

Wanneer de schuldige bestuurder tijdens een ongeval verkeerde in een toestand als bedoeld in artikel 3 lid 1 of 2 Rijkswet 1971, waardoor de bij gelegenheid van een botsing, aan- of overrijding met een door hem bestuurd motorrijtuig, of bij gelegenheid van enige handeling ter voorkoming van botsing met of aan -of overrijding door dat motorrijtuig, de dood van een ander te wijten is, wordt hij, indien de dood door de botsing, aan- of overrijding dan wel door de handeling ter voorkoming daarvan is veroorzaakt, op grond van artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971 gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren en geldboete van de vijfde categorie of met één van beide straffen.<sup>113</sup> Als de schuldige bestuurder tijdens een ongeval verkeerde in een toestand als bedoeld in artikel 3 lid 1 of 2 Rijkswet 1971, waardoor de bij gelegenheid van een botsing, aan- of overrijding met een door hem bestuurd motorrijtuig, of bij gelegenheid van enige handeling ter voorkoming van botsing met of aan -of overrijding door dat motorrijtuig, aan een ander letsels waaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening zijner ambts- of beroepsbezigheden zijn ontstaan, wordt hij op grond van artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971 gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en geldboete van de vierde categorie of met één van beide straffen.<sup>114</sup>

Gezien sinds de laatste wijziging van de Rijkswet 1971 in het jaar 2022 de mogelijkheid bestaat dat een bestuurder die verkeert in de toestand als bedoeld in artikel 3 lid 2a Rijkswet 1971 ook strafbaar is en vervolgd kan worden, zou de schuldige bestuurder die tijdens een ongeval verkeert in de toestand als bedoeld in zojuist genoemd artikel, ook strafbaar gesteld moeten worden op grond van artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971 als er in dit geval aan de delictsomschrijving van artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971 is voldaan. Hieruit volgt dat de wetgever bij de toevoeging van het nieuwe lid 2a in artikel 3 Rijkswet 1971, ook een wijziging had moeten plegen bij artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971. De zinsnede “als bedoeld in artikel 3 lid 1 of 2” in artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971 zou gewijzigd moeten worden naar “als bedoeld in artikel 3 lid 1, 2 of 2a”.

Verder kan het of de hem ingevolge artikel 7 lid 1 sub 3 Rijkswet 1971 afgegeven rijbewijs of rijbewijzen, hetzij van hem in het buitenland uitgereikte rijbewijs of internationaal rijbewijs, als bedoeld in het op 24 april 1926 te Parijs gesloten internationaal verdrag betreffende het

---

<sup>112</sup> Artikel 19 lid 2 Rijkswet 1971.

<sup>113</sup> Artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971.

<sup>114</sup> Artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971.

verkeer met motorrijtuigen, hetzij het aan hem ingevolge het Rijbesluit 1957 afgegeven rijtoestemmingsbewijs of bromfietscertificaat van de bestuurder van een motorrijtuig, tegen wie proces-verbaal is opgemaakt, op grond van artikel 11 lid 1 onder a Rijwet 1971 ingevorderd worden door de politie ter zake overtreding van onder andere artikel 3 en 20 lid 3 Rijwet 1971.<sup>115</sup> Ook is de politie bevoegd het rijbewijs of bromfietscertificaat van de bestuurder in te vorderen, indien hij weigert te voldoen aan de bevelen gegeven op grond van artikel 3a Rijwet 1971.<sup>116</sup> De termijn van invordering op grond van artikel 11 lid 1 onder a Rijwet 1971 bedraagt ten minste dertig (30) dagen, behalve als de P-G het rijbewijs mag houden totdat de rechterlijke uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan of indien bij uitspraak de bestuurder de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen is ontzegd, tot het tijdstip waarop die uitspraak, voor wat betreft de bijkomende straf der ontzegging, voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden.<sup>117</sup>

### **2.3 De strikte waarborgen en procedurevoorschriften bij alcoholzaken**

De onderzoeken zoals bedoeld in artikel 3 lid 2 en 2a (de ademanalyse en de bloedproef) zijn aan strikte waarborgen verbonden. In het arrest van HR 16 februari 1982 heeft de Hoge Raad bepaald dat van ‘een onderzoek’ als bedoeld in artikel 8 lid 2, 3 en 5 WVV (artikel 3 lid 2 en 2a Rijwet 1971) alleen sprake is wanneer de waarborgen waarmee de wetgever dat onderzoek met het oog op de betrouwbaarheid van resultaten daarvan heeft omringd zijn nageleefd.<sup>118</sup> Hieruit volgt dat van de strikte waarborgen niet mag worden afgeweken. Echter behoren niet alle voorschriften die van toepassing zijn op het onderzoek naar rijden onder invloed tot het zogenaamde stelsel van strikte waarborgen. Volgens de Hoge Raad is een voorschrift pas een strikte waarborg wanneer het voorschrift ertoe strekt de juistheid van het resultaat van het onderzoek te waarborgen.<sup>119</sup> Er zijn ook waarborgen die bij schending niet direct leiden tot twijfel aan de betrouwbaarheid van het onderzoek.<sup>120</sup> In Suriname zijn de strikte waarborgen opgenomen in het BAO. Naast de strikte waarborgen zijn er ook procedurevoorschriften die in

---

<sup>115</sup> Artikel 11 lid 1 onder a Rijwet 1971.

<sup>116</sup> Artikel 11 lid 1 onder b Rijwet 1971.

<sup>117</sup> Artikel 11 lid 1a en 2 Rijwet 1971.

<sup>118</sup> ECLI:NL:HR:1982:AD6952; Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>119</sup> ECLI:NL:HR:2015:2502; ECLI:NL:HR:2020:569; Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>120</sup> Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

acht moeten worden genomen. In de volgende subparagrafen worden deze strikte waarborgen en de procedurevoorschriften bij alcoholzaken uitgewerkt.

### **2.3.1 De strikte waarborgen bij alcoholzaken**

De strikte waarborgen bij alcoholzaken zijn:

- Wachttijden;
- Toestemming;
- Goedgekeurd apparaat;
- Geschoolde opsporingsambtenaar voor ademanalyse;
- Schriftelijk uitdraai;
- Bloedafname door arts;
- Aanwezigheid opsporingsambtenaar bij bloedafname;
- Mededeling resultaat;
- Tegenonderzoek.

Deze strikte waarborgen worden hieronder nader uitgewerkt.

#### **Ad. 1 Wachttijden**

De ademanalyse mag niet plaatsvinden binnen twintig minuten na het moment waarop van de verdachte is gevorderd zijn medewerking te verlenen aan een voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht. Wanneer die vordering niet heeft plaatsgevonden, wordt binnen twintig minuten na het eerste directe contact dat een opsporingsambtenaar met de verdachte heeft gehad, die leidt tot de verdenking van een overtreding van artikel 3 Rijkswet 1971, de ademanalyse gehouden.<sup>121</sup> Verder mag bloedafname op grond van artikel 9 lid 1 van het BAO bij een verdachte die niet in staat is zijn wil kenbaar te maken, niet plaatsvinden dan na verloop van een uur na het eerste directe contact dat een opsporingsambtenaar met hem heeft gehad, die leidde tot verdenking van overtreding van artikel 3 Rijkswet 1971.<sup>122</sup>

---

<sup>121</sup> Artikel 3 Besluit Alcoholonderzoeken; Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WvW 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>122</sup> Artikel 9 lid 1 Besluit Alcoholonderzoeken.

## Ad. 2 Toestemming

In het geval waar de verdachte van wie aannemelijk is, dat het verlenen van medewerking aan een ademluchtonderzoek voor hem om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is of indien de medewerking van de verdachte niet heeft geleid tot een voltooid ademluchtonderzoek, kan de politie de verdachte vragen of hij zijn toestemming geeft tot het verrichten van een onderzoek als bedoeld in artikel 3 lid 2 onder b Rijkswet 1971 (bloedproef).<sup>123</sup> Ook bij de verdachte die niet in staat is zijn wil kenbaar te maken is zijn toestemming nodig alvorens de bloedproef verricht kan worden.<sup>124</sup>

## Ad. 3 Goedgekeurd apparaat

Een ander strikte waarborg bij de ademanalyse is de vereiste van goedkeuring van het ademanalyse-apparaat.<sup>125</sup> Volgens artikel 4 lid 3 van het BAO dient het ademanalyse-apparaat te zijn voorzien van een verklaring van goedkeuring, afgegeven door een door de minister van Justitie en Politie aangewezen keuringsinstelling. In deze verklaring moet ook de geldigheidsduur en de wijze van keuring van het ademanalyse-apparaat worden vermeld.<sup>126</sup> Verder dient er volgens de Hoge Raad voor het verrichten van dit onderzoek ook gehandeld te worden overeenkomstig de bij dit apparaat behorende voorschriften.<sup>127</sup> Deze bijzonderheden van het apparaat worden op grond van artikel 4 lid 2 van het BAO bij de aanwijzing van het apparaat door de minister, ook vermeld.<sup>128</sup> Bij de bloedproef geschiedt de bloedafname ten behoeve van het onderzoek naar alcohol in het bloed door middel van een te verrichten venapunctie.<sup>129</sup> De apparatuur die voor afname en opvang van het bloed dient te worden gebruikt, wordt door de minister, na overleg met de minister van Volksgezondheid aangewezen.<sup>130</sup>

---

<sup>123</sup> Artikel 3a lid 3 Rijkswet 1971.

<sup>124</sup> Artikel 3a lid 7 Rijkswet 1971.

<sup>125</sup> HR 22 december 1992, NJ 1993/386; Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>126</sup> Artikel 4 lid 3 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>127</sup> HR 30 januari 1996, NJ 1996/454; Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>128</sup> Artikel 4 lid 1 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>129</sup> Artikel 8 lid 1 Besluit Alcoholonderzoeken; Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>130</sup> Artikel 8 lid 3 Besluit Alcoholonderzoeken.



#### **Ad. 4 Geschoolde opsporingsambtenaar voor ademanalyse**

Vanwege de specifieke procedure die gevolgd moet worden bij de ademanalyse, is het cruciaal dat de persoon die het apparaat bedient de vereiste kennis en vaardigheden bezit om het onderzoek correct uit te voeren. Dit betekent dat niet elke opsporingsambtenaar deze taak kan uitvoeren, maar alleen degenen die een specifieke opleiding of training hebben gevolgd voor de ademanalyse en zijn aangewezen als zodanig door de Korpschef van het Korps Politie Suriname (KPS). Echter kan elke opsporingsambtenaar wel van de verdachte eisen dat hij meewerkt aan een ademanalyse. Dit verzoek is niet exclusief voorbehouden aan de opsporingsambtenaren die door de Korpschef zijn aangewezen om de ademanalyse uit te voeren.<sup>131</sup>

#### **Ad. 5 Schriftelijk uitdraai**

Ingevolge lid 2 van artikel 7 van het BAO wordt er een schriftelijke weergave van het onderzoek bij het proces-verbaal gevoegd.<sup>132</sup>

#### **Ad. 6 Bloedafname door arts**

Bloedafname ten behoeve van het onderzoek naar alcohol in het bloed geschiedt op grond van artikel 8 lid 1 van het BAO door een arts, een medische analist of een verpleegkundige.<sup>133</sup>

#### **Ad. 7 Aanwezigheid opsporingsambtenaar bij bloedafname**

Bij de afname van bloed moet er op grond van artikel 8 lid 4 van het BAO een opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 134 lid 1 sub 3 Sv aanwezig zijn.<sup>134</sup>

---

<sup>131</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.11.

<sup>132</sup> Artikel 7 lid 1 en 2 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>133</sup> Artikel 8 lid 1 Besluit Alcoholonderzoeken; Damen, in: T&C Strafrecht, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>134</sup> Artikel 8 lid 4 Besluit Alcoholonderzoeken.

## **Ad. 8 Mededeling resultaat**

Het resultaat van het onderzoek wordt volgens artikel 7 lid 1 van het BAO aan de verdachte medegedeeld.<sup>135</sup> Bij het onderzoek van bloed of urine wordt het resultaat volgens lid 3 van artikel 11 van het BAO schriftelijk aan de verdachte medegedeeld.<sup>136</sup>

## **Ad. 9 Tegenonderzoek**

Aan de verdachte moet volgens artikel 7 van het BAO het recht op een tegenonderzoek direct na de mededeling van het resultaat van de ademanalyse gegeven worden. Lid 3 van dit artikel geeft aan dat onmiddellijk nadat aan de verdachte het resultaat van het onderzoek is medegedeeld, door de verdachte het verzoek kan worden gedaan dat de ademanalyse opnieuw wordt uitgevoerd of dat tevens een onderzoek wordt verricht als bedoeld in artikel 3 lid 2 onder b Rijkswet 1971. De kosten hiervoor komen wel voor rekening van de verdachte.<sup>137</sup> Artikel 12 van het BAO geeft verder aan dat de verdachte aan de OvJ de wens schriftelijk kenbaar kan maken dat een tegenonderzoek naar alcoholgehalte van hetzelfde bloed of dezelfde urine wordt verricht. De verdachte kan hiertoe een laboratorium aanwijzen uit een lijst van door de minister aangewezen erkende laboratoria.<sup>138</sup> De OvJ geeft dan het in artikel 11 lid 1 van het BAO bedoelde laboratorium de opdracht een voldoende hoeveelheid bloed dan wel urine ter beschikking te stellen van het door de verdachte aangewezen laboratorium.<sup>139</sup> Het bepaalde in artikel 11 leden 2 en 3 van het BAO zijn dan van overeenkomstige toepassing, en ook hier geschiedt het tegenonderzoek voor rekening van de verdachte.<sup>140</sup>

### **2.3.2 De procedurevoorschriften bij alcoholzaken**

De procedurevoorschriften bij alcoholzaken zijn:

- Verdenkingsvereiste;
- Aanwijzing van de opsporingsambtenaar;
- Hoeveelheid blaasprestaties;

---

<sup>135</sup> Artikel 7 lid 1 en 2 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>136</sup> Artikel 11 lid 3 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>137</sup> Artikel 7 lid 3 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>138</sup> Artikel 12 lid 1 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>139</sup> Artikel 12 lid 2 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>140</sup> Artikel 12 lid 2 en 3 Besluit Alcoholonderzoeken.

- Artikel 3a lid 7 Rijkswet 1971: Bloedafname na toestemming van OvJ, hulpofficier van justitie (HOvJ) of aangewezen ambtenaar.

Deze procedurevoorschriften worden hieronder nader uitgewerkt.

### **Ad. 1 Verdenkingsvereiste**

De verplichting een ademanalyse te ondergaan rust op de bestuurder van een voertuig die ervan wordt verdacht in strijd met artikel 3 Rijkswet 1971 te hebben gehandeld. Dit houdt in dat de opsporingsambtenaar degene die hij vraagt om een ademanalyse te ondergaan ervan moet verdenken als bestuurder te zijn opgetreden en zich aan een zodanig alcoholgebruik te hebben bezondigd dat het alcoholgehalte hoger is dan de aangegeven percentage alcohol per liter uitgeademde lucht.<sup>141</sup> Zo een verdenking ontstaat vaak genoeg naar aanleiding van de uitslag van een voorlopig ademonderzoek zoals opgenomen in artikel 6 lid 3 Rijkswet 1971.<sup>142</sup> Uit dit voorlopig onderzoek moet blijken of de bestuurder alcohol heeft gebruikt of niet. Dus in artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971 is er nog geen sprake van ‘verdachte’ in de zin van artikel 19 Sv.<sup>143</sup> Volgens dit artikel is de verdachte “*degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit voortvloeit.*”<sup>144</sup> Als uit het voorlopig ademonderzoek blijkt dat de bestuurder een redelijke hoeveelheid alcohol heeft gebruikt, dan kan artikel 3a van de Rijkswet 1971 worden toegepast en wordt de bestuurder dan pas als verdachte aangemerkt. Op grond hiervan moet hij daarna dus verplicht een ademanalyse onderzoek zoals als bedoeld in art 3 lid 2 onder a Rijkswet 1971 doen.<sup>145</sup> Een verdenking kan ook wel ontstaan door de wijze hoe het voertuig wordt bestuurd<sup>146</sup> of op grond van de eerdergenoemde Trias alcoholica methode.<sup>147</sup> Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer de politie heeft opgemerkt dat de bestuurder deze kenmerken van dronkenschap vertoont. In het volgende hoofdstuk (paragraaf 3.2 onder ad. 1 en 3) zijn respectievelijk de Trias alcoholica methode en het voorlopig ademonderzoek zoals opgenomen in artikel 6 lid 3 Rijkswet 1971, verder uitgewerkt.

---

<sup>141</sup> Hartevelde & Krabbe 1999, p.154.

<sup>142</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, artikel 8 WVV, aant. C.3.1.

<sup>143</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.22 (MvT).

<sup>144</sup> Artikel 19 Sv.

<sup>145</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.8.

<sup>146</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.9.

<sup>147</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, artikel 8 WVV, aant. C.3.1.

## **Ad. 2 Aanwijzing van de opsporingsambtenaar**

Een ander belangrijk aspect is dat het ademanalyse-apparaat alleen mag worden bediend door een daartoe aangewezen opsporingsambtenaar.<sup>148</sup> Volgens artikel 5 lid 1 van het BAO wordt het ademanalyse-apparaat bediend door een opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 134 lid 1 sub 3 Sv, die daartoe door de korpschef van het KPS is aangewezen.<sup>149</sup> Het tweede lid geeft aan dat een aanwijzing als bedoeld in het eerste lid van artikel 5 slechts geschiedt, wanneer de betrokken opsporingsambtenaar heeft getoond de voor het bedienen van het ademanalyse-apparaat benodigde kennis en vaardigheden te beschikken.<sup>150</sup>

## **Ad. 3 Hoeveelheid blaasprestaties**

Op grond van artikel 6 lid 1 van het BAO kan van de verdachte worden verlangd dat hij maximaal viermaal, ononderbroken een zodanige hoeveelheid ademlucht in het ademanalyse-apparaat blaast.<sup>151</sup> Het blazen kan worden beëindigd, zodra twee meetresultaten zijn verkregen.<sup>152</sup> Als de medewerking van de verdachte niet heeft geleid tot een voltooid ademanalyse, kan met toepassing van de leden 1 en 2 van artikel 6 van het BAO het onderzoek éénmaal worden herhaald.<sup>153</sup>

## **Ad. 4 Artikel 3a lid 7 Rijwet 1971: bloedafname na toestemming van OvJ, HOvJ of aangewezen ambtenaar**

In een situatie waar de verdachte niet in staat is zijn wil kenbaar te maken, kan van hem met toestemming van de OvJ of HOvJ een hoeveelheid bloed worden afgenomen, tenzij aannemelijk is dat dit bij hem om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is. Zoals eerder vermeld in paragraaf 2.3.1 onder ad.2 zal het onderzoek van het bloed in dit geval pas plaatsvinden nadat de verdachte zijn toestemming daartoe heeft gegeven. Wanneer het nodig is kan hem op grond van lid 5 van artikel 3a worden bevolen zijn medewerking te verlenen,

---

<sup>148</sup> Damen, in: *T&C Strafrecht*, artikel 8 WVV 1994, aant. 10.b (online, bijgewerkt 1 augustus 2023).

<sup>149</sup> Artikel 5 lid 1 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>150</sup> Artikel 5 lid 2 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>151</sup> Artikel 6 lid 1 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>152</sup> Artikel 6 lid 2 Besluit Alcoholonderzoeken.

<sup>153</sup> Artikel 6 lid 3 Besluit Alcoholonderzoeken.

waartoe hij verplicht is daaraan gevolg te geven. Als de verdachte weigert zijn medewerking te verlenen, wordt het bloedmonster vernietigd.<sup>154</sup>

### 2.3.3 Opmerking bij de strikte waarborgen en procedurevoorschriften bij alcoholzaken

Zoals eerder aangehaald zijn de strikte waarborgen en procedurevoorschriften zoals hiervoor vermeld dwingend voorgeschreven. Als aan één daarvan niet is voldaan, brengt dat met zich mee dat niet is voldaan aan het bestanddeel *'bij een onderzoek'* in artikel 3 lid 2 en 2a Rijkswet 1971.<sup>155</sup> Een dergelijke verzuim heeft in beginsel dan ook tot vrijspraak te leiden.<sup>156</sup> Echter volgt uit de jurisprudentie dat niet iedere schending van een waarborg of voorschrift resulteert in vrijspraak.<sup>157</sup> Volgens OvJ die voor het zittingsjaar augustus 2023- augustus 2024 belast is met desk Verkeer op het OM, Mr. R. Panchoe, wordt in de jurisprudentie in het geval waar een waarborg of voorschrift is geschonden, eerst nagegaan als er sprake is van een herstelbaar of onherstelbaar vormverzuim.<sup>158</sup> Bij een herstelbaar vormverzuim kan de fout alsnog gecorrigeerd worden. Wanneer er sprake is van een onherstelbaar vormverzuim is de vraag die de rechter in zo een geval vervolgens dient te beantwoorden of, en zo ja, welke rechtsgevolgen aan dit vormverzuim moeten worden verbonden. Bij de beantwoording hiervan dient rekening te worden gehouden met het geschonden voorschrift, de ernst van het verzuim en het nadeel dat daardoor wordt veroorzaakt.<sup>159</sup> De rechter kan dan bepalen dat: *“a. de hoogte van de straf in verhouding tot de ernst van het verzuim, zal worden verlaagd, indien het door het verzuim veroorzaakte nadeel langs deze weg kan worden gecompenseerd; b. de resultaten van het onderzoek die door het verzuim zijn verkregen, niet mogen bijdragen aan het bewijs van het telastegelegde feit; c. het OM niet ontvankelijk is, indien door het verzuim geen sprake kan zijn van een behandeling van de zaak die aan de beginselen van een behoorlijke procesorde voldoet.”*<sup>160</sup> Vermeldenswaard is dat deze aanpak is opgenomen in artikel 359a NSv en via de jurisprudentie in Suriname als zodanig wordt geaccepteerd. Dit komt omdat er in het Surinaamse Sv geen dergelijk artikel is opgenomen.<sup>161</sup> Dit artikel formuleert een bevoegdheid

---

<sup>154</sup> Artikel 3a lid 7 Rijkswet 1971.

<sup>155</sup> Simmelink 1995, p.6.

<sup>156</sup> Simmelink 1995, p.6; HR 28 juni 1994, VR 1994, 189; HR 30 januari 1996, NJ 1996, 454; HR 7 maart 2000, NJ 2000, 362 en HR 3 april 2001, VR 2001, 110.

<sup>157</sup> Noordduyn, in: *Sdu Commentaar Strafrecht* 2019, artikel 8 WVV, aant. C.3.1.2; HR 1 februari 2000, NJ 2000, 224; Hof Leeuwarden 6 maart 2007, NJFS 2007, 111; HR 21 maart 2006, 224 en HR 2 oktober 2008, 247.

<sup>158</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

<sup>159</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

<sup>160</sup> Artikel 359 a NSv.

<sup>161</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

en niet een plicht, en geeft de rechter die een vormverzuim heeft geconstateerd de mogelijkheid om af te zien van het toepassen van één van de in dit artikel genoemde rechtsgevolgen, en in plaats daarvan te volstaan met het oordeel dat er sprake is van een onherstelbaar vormverzuim.<sup>162</sup> De bedoeling van deze regeling is uiteindelijk niet dat een vormverzuim hoe dan ook moet leiden tot enig voordeel voor de verdachte.<sup>163</sup>

Volgens strafrechter/verkeersrechter, Mr. D. Karamat Ali is de beoordeling hiervan afhankelijk van de tenlastelegging. *“Als de steller van de dagvaarding kiest voor een alternatieve tenlastelegging van artikel 3 lid 2 -en artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971, heeft een onbruikbaar onderzoeksresultaat aangaande de vaststelling van de alcoholwaarden slechts tot gevolg een vrijspraak voor artikel 3 lid 2 Rijkswet 1971. Bij voldoende bewijs voor artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971 (Trias alcoholica waarnemingen) volgt dan veroordeling op grond van dit artikel. In de praktijk kiest de OvJ bijna altijd voor een dergelijke wijze van ten laste leggen. Zelfs ben ik nog geen vrijspraak tegengekomen,”* aldus Karamat Ali.<sup>164</sup> In het vonnis van het Kantongerecht in het tweede kanton van 20 januari 2017 429/ 2017 waar er sprake was van een onherstelbaar vormverzuim had zij dit wel getoetst aan jurisprudentie om te kijken als het OM niet-ontvankelijk moest worden verklaard. Echter kwam dit niet in voordeel van de verdachte. In paragraaf 3.3.3 komt dit vonnis weer aan de orde.

## 2.4 De tenlastelegging

In de praktijk worden standaard tenlasteleggingen gebruikt bij alcoholzaken.<sup>165</sup> In het geval waar het misdrijf is ten laste gelegd op basis van de Trias alcoholica methode luidt de tenlastelegging als volgt:<sup>166</sup>

als bestuurder van een motorrijtuig (personenauto), daarmede heeft gereden, terwijl hij, verdachte, verkeerde onder zodanige invloed van het inwendig gebruik van alcohol, althans een andere stof, waarvan hij wist of redelijkerwijs moest weten dat het gebruik daarvan – al dan niet in combinatie met het gebruik van een andere stof – de

---

<sup>162</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024; ‘Beoordelingskader vormverzuim 359a Sv’, 01-strafrecht-advocaat.nl, geraadpleegd op 4 maart 2024.

<sup>163</sup> ‘Beoordelingskader vormverzuim 359a Sv’, 01-strafrecht-advocaat.nl, geraadpleegd op 4 maart 2024.

<sup>164</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>165</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

<sup>166</sup> Standaard tenlasteleggingen bij alcoholzaken.

rijvaardigheid kan verminderen dat hij niet in staat moest worden geacht vermeld motorrijtuig naar behoren te besturen.

(artikel 3 lid 1 van de Rijwet 1971)

In het geval waar het misdrijf is ten laste gelegd op basis van de gepleegde ademanalyse onderzoek luidt de tenlastelegging als volgt:<sup>167</sup>

als bestuurder van een motorrijtuig (personenauto), dit motorrijtuig heeft bestuurd, na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank, dat het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek, als bedoeld in artikel 3, tweede lid onder a van de Rijwet 1971, ... microgram, in elk geval hoger dan 220 microgram, alcohol per liter uitgeademde lucht bleek te zijn.

(artikel 3 lid 2 sub a van de Rijwet 1971)

In het geval waar het misdrijf is ten laste gelegd op basis van de gepleegde bloedproef luidt de tenlastelegging als volgt:<sup>168</sup>

als bestuurder van een motorrijtuig (personenauto), dit motorrijtuig heeft bestuurd, na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank, dat het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek, als bedoeld in artikel 3, tweede lid onder b van de Rijwet 1971, ... milligram, in elk geval hoger dan 0,5 milligram, alcohol per milliliter bloed bleek te zijn.

(artikel 3 lid 2 sub b van de Rijwet 1971)

Indien het gaat om een beginnende bestuurder in de zin van artikel 3 lid 2a zal de status van de beginnende bestuurder in de tenlastelegging moeten worden opgenomen, om uitwerking te hebben op het punt van de alcoholgrens. Als het ontbreken van het rijbewijs de reden is voor de uitgebreide strafbaarstelling, zal dit ook in de tenlastelegging moeten voorkomen.<sup>169</sup> Eerder is in de subparagrafen 2.2.1 en 2.3.3 bij de “*opmerking bij de strikte waarborgen*” aan de orde gekomen dat de leden 1 en 2 van artikel 3 Rijwet 1971 in de praktijk cumulatief ten laste worden gelegd. Dit houdt in dat verdachte zowel artikel 3 lid 1 als lid 2 Rijwet 1971 in dezelfde

---

<sup>167</sup> Standaard tenlasteleggingen bij alcoholzaken.

<sup>168</sup> Standaard tenlasteleggingen bij alcoholzaken.

<sup>169</sup> Remmelink e.a. 2021, p.164.

dagvaarding wordt verweten. Hieruit volgt dat artikel 3 lid 1 en het nieuw lid 2a ook cumulatief ten laste gelegd kunnen worden.

## **2.5 Tussenconclusie**

Om een succesvolle vervolging op grond van artikel 3 Rijkswet 1971 in te kunnen stellen, moet er voldaan zijn aan alle bestanddelen van de delictsomschrijving van dit artikel. Aan lid 1 van dit artikel is voldaan wanneer een bestuurder een motorrijtuig, rijwiel of andere rij-of voertuig bestuurt onder zodanige invloed van een stof waarvan hij weet of redelijkerwijs moet weten dat gebruik daarvan zijn rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet in staat moet worden geacht het motorrijtuig, rijwiel of andere rij-of voertuig naar behoren te besturen. Aan lid 2 en 2a van dit artikel is voldaan wanneer de bestuurder een motorrijtuig rijwiel of andere rij-of voertuig onder invloed van alcoholhoudende drank bestuurt en bij onderzoek zoals in deze artikelen is omschreven, blijkt dat het aangegeven percentage die in deze artikelen is opgenomen, is overschreden. Aan lid 3 van dit artikel is voldaan wanneer de rij-instructeur in geval van het onder toezicht rijden, weet of redelijkerwijs moet weten dat zijn leerling verkeert in de situatie zoals omschreven in lid 1, 2 of 2a van artikel 3 Rijkswet 1971. Verder is het overtreden van artikel 3 Rijkswet 1971 strafbaar gesteld in artikel 19 lid 1 onder a Rijkswet 1971. Mocht de schuldige bestuurder bij een ongeval als bedoeld in artikel 20 lid 1 en 2 verkeren onder de toestanden als bedoeld in artikel 3 lid 1 en 2 Rijkswet 1971, dan is hij ingevolge artikel 20 lid 3 Rijkswet 1971 ook strafbaar. Voor overtreding van artikel 3 en 20 lid 3 Rijkswet 1971 wordt ook het rijbewijs of bromfietscertificaat van de verdachte ingevorderd. Verder blijkt dat van het onderzoek zoals omschreven in de leden 2 en 2a van artikel 3 Rijkswet 1971 alleen sprake is wanneer de strikte waarborgen en de procedurevoorschriften waaraan het onderzoek zoals bedoeld in deze leden is verbonden, zijn nageleefd. Indien daarvan geen sprake is kan het in beginsel leiden tot vrijspraak. Via jurisprudentie kan het ook leiden tot minder straf voor de verdachte, niet ontvankelijkheid van het OM of uitsluiting van het verkregen bewijs. In de praktijk gebeurt dit echter niet zo vaak, omdat de vervolgingsambtenaar er bijna altijd voor kiest om een samengestelde tenlastelegging op te stellen. In de praktijk wordt gebruikgemaakt van standaard tenlasteleggingen bij zowel de Trias alcoholica methode, de ademanalyse als de bloedproef.



### **3. Knelpunten bij de bewijsvoering van de alcoholzaken en eventuele oplossingsmodellen**

#### **3.1 Inleiding**

De verdachte in een strafzaak heeft het ten laste gelegde feit begaan, wanneer uit feiten en omstandigheden bewezen kan worden geacht dat hij aan het ten laste gelegde feit heeft voldaan. Om te kunnen bewijzen dat een verdachte inderdaad het ten laste gelegde feit heeft begaan, is in de wet opgenomen dat de rechter uit het onderzoek op de terechtzitting door de inhoud van wettige bewijsmiddelen overtuigd moet worden dat verdachte het feit heeft begaan.<sup>170</sup> Als wettige bewijsmiddelen worden volgens artikel 325 Sv alleen erkend:<sup>171</sup>

- Eigen waarneming van de rechter;
- Verklaringen van de verdachte;
- Verklaringen van een getuige;
- Verklaringen van een deskundige;
- Schriftelijke bescheiden.

Bij de bewijsvoering op de terechtzitting mag van deze wettige bewijsmiddelen niet worden afgeweken. Zo wordt bij alcoholzaken ook gebruikgemaakt van de wettige bewijsmiddelen. Echter blijkt dat aan de bewijsmiddelen of methodes die gebruikt worden bij alcoholzaken, vaak enkele knelpunten kleven die het proces op de terechtzitting kunnen belemmeren. In dit hoofdstuk zal hierop worden ingegaan. Als eerst komen in de volgende paragraaf de bewijsmiddelen die gebruikt worden bij alcoholzaken en hoe zij in de praktijk worden toegepast aan de orde. Vervolgens worden de knelpunten die kunnen kleven aan deze methodes van bewijsvoering in paragraaf 3.3 uitgewerkt. De informatie die in de paragrafen 3.2 en 3.3 is verwerkt, komt voornamelijk uit casussen en het empirisch onderzoek dat verricht is door middel van interviews die zijn afgenomen bij vier respondenten die deskundig zijn op het gebied van alcoholzaken in het verkeersrecht. Deze vier respondenten zijn: dhr. M. Wongso, dhr. R. Bandhoe, Mr. R. Panchoe en Mr. D. Karamat Ali. Tenslotte wordt dit hoofdstuk afgesloten met een tussenconclusie.

---

<sup>170</sup> Artikel 324 Sv.

<sup>171</sup> Artikel 325 Sv.

## 3.2 De bewijsmiddelen bij alcoholzaken

Bewijsmogelijkheden bij alcoholzaken zijn:

- Trias alcoholica methode;
- Schrijftest;
- Ademanalyse-of bloedproef;
- Afwijkend verkeersgedrag;
- Algemeen ervaringsfeit omtrent invloed van alcohol op rijvaardigheid.
- Bekentenis van de verdachte

Deze bewijsmogelijkheden worden hieronder nader besproken.

### Ad. 1 Trias alcoholica methode

De Trias alcoholica methode van dronkenschap kent zoals eerder aangehaald in paragraaf 2.2.1 namelijk drie symptomen, en door de bestuurder moet aan al deze drie symptomen zijn voldaan om te kunnen spreken van dat hij zich in dronkenschap bevindt. De symptomen zijn: een naar alcohol riekende adem, een waggelende/wankelende gang vertonen ofwel onvast ter been zijn en een belemmerende spraak of spraak met dubbele tong hebben.<sup>172</sup> Volgens Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, dhr. Wongso staat de Trias alcoholica methode centraal in de Surinaamse verkeersalcoholwetgeving. Dit omdat deze methode altijd als eerst wordt toegepast.<sup>173</sup> Het gaat hierbij om de waarnemingen van de verbalisant en volgens Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, dhr. R. Bandhoe, is de waarneming van de verbalisant zeer belangrijk voor dit onderzoek.<sup>174</sup> Deze methode wordt voornamelijk toegepast bij aanrijdingen en bij verkeerscontroles. Bij aanrijdingen gaat de politie altijd (vooral als de bestuurder naar alcohol ruikt) na als de bestuurder verkeerde onder invloed van alcohol waardoor hij niet in staat moest worden geacht het voertuig naar behoren te besturen en daardoor de aanrijding heeft veroorzaakt.<sup>175</sup> Wanneer er bij een verkeerscontrole blijkt dat de bestuurder van een motorrijtuig een naar alcohol riekende adem heeft, wordt aan de bestuurder gevraagd om uit of van zijn motorrijtuig te stappen zodat er geobserveerd kan worden als hij een waggelende/wankelende gang heeft of onvast ter been is. Dit gebeurt door middel van een zogenoemde looptest. Hierbij wordt het loopritme van de bestuurder bijvoorbeeld nagetrokken

---

<sup>172</sup> HR 19 maart 1968, V.R. 1968, nr. 52.

<sup>173</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>174</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>175</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

door al pratend met hem tot een bepaalde afstand te lopen, en hem vervolgens te vragen terug te lopen naar zijn voertuig om zijn bescheiden te halen. Dit moet geschieden zonder dat de bestuurder door heeft dat zijn loopritme door de opsporingsambtenaar wordt ngetrokken.<sup>176</sup> Van waggelende/wankelende gang is er dan sprake wanneer de bestuurder niet rechtop kan staan of lopen en naar steun zoekt of moet leunen tegen zijn voertuig.<sup>177</sup> Verder wordt er gekeken als de bestuurder een belemmerende spraak of dikke tong heeft door met hem te praten en enkele vragen te stellen. Over enkele minuten worden dan weer dezelfde vragen aan hem gesteld om te kijken als hij nog steeds dezelfde antwoorden geeft en dus bewust is van wat zich afspeelt op dat moment.<sup>178</sup>

Wongso en Bandhoe geven verder aan dat “bloeddoorlopen ogen hebben” vroeger in de praktijk ook werd gezien als symptoom van dronkenschap. Dit symptoom gaat tegenwoordig niet meer op omdat er verschillende andere redenen kunnen zijn waarom een bestuurder bloeddoorlopen ogen zou kunnen hebben, bijvoorbeeld vanwege oogvirus, vermoeidheid of lasogen.<sup>179</sup> Als de bestuurder dus voldoet aan al de drie eerdergenoemde symptomen, dan is er pas sprake van de Trias alcoholica. Door de opsporingsambtenaar die dit alles heeft waargenomen wordt er vervolgens een proces-verbaal waarin hij zijn waarnemingen neerpent opgemaakt, en kan de bestuurder al als verdachte worden aangemerkt en naar het politiebureau worden gebracht voor verdere onderzoek.<sup>180</sup> Echter wordt de bestuurder volgens de wet ook onderworpen aan een voorlopig ademonderzoek zoals opgenomen in artikel 6 lid 3 Rijkswet 1971 (later in deze paragraaf onder ad. 3 meer hierover), en als daaruit ook blijkt dat hij aangehouden moet worden, wordt hij als verdachte aangemerkt en meegebracht naar het politiebureau voor verdere onderzoek en ontnuchtering.<sup>181</sup>

## **Ad. 2 Schrijftest**

Op het politiebureau wordt van de verdachte met zijn toestemming een schrijftest afgenomen. Bandhoe geeft aan dat de verdachte niet verplicht is mee te werken aan een schrijftest.<sup>182</sup> De

---

<sup>176</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>177</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>178</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>179</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>180</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>181</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>182</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

schrijftest geschiedt éénmaal tijdens het verdere onderzoek op het politiebureau terwijl de verdachte nog verkeert onder invloed van alcohol, en daarna weer éénmaal nadat de verdachte is ontvucht. <sup>183</sup> De schrijftest houdt in dat de verdachte een lijst met vragen krijgt en deze moet beantwoorden. Wanneer de verdachte weer nuchter is, krijgt hij opnieuw een lijst met dezelfde vragen om te beantwoorden. Uit beide lijsten wordt vervolgens getracht een conclusie te trekken over de dronken toestand van de verdachte. <sup>184</sup> Vermeldenswaard is wel dat deze test slechts gebruikt mag worden indien verdachte het lezen en schrijven machtig is. Wanneer hij in een zodanige toestand van dronkenschap verkeert of buiten bewustzijn is en of zodanige letsels heeft opgelopen dat hij niet in staat is te schrijven, kan deze methode niet toegepast worden. <sup>185</sup> Verder wordt ook de toepassing van de schrijftest in het proces-verbaal van de opsporingsambtenaar opgenomen. <sup>186</sup> De onderliggende gedachte waarop de schrijftest berust, is dat de mate van gebruik van alcohol een negatieve invloed heeft op de fysiologische processen van het lichaam, dus ook op het schrijven. <sup>187</sup> Volgens Wongso is deze methode een manier van de Surinaamse politie om ook vast te kunnen stellen dat er sprake is van dronkenschap of verkeren onder invloed van alcohol. Het is echter (nog) niet wettelijk vastgesteld als methode van onderzoek bij het rijden onder invloed van alcohol. <sup>188</sup>

### **Ad. 3 Ademanalyse-of bloedproef**

#### **Ademanalyse**

In de praktijk vindt de ademanalyse niet plaats zonder dat eerst de Trias alcoholica methode is toegepast en vervolgens de bestuurder werd onderworpen aan een voorlopig ademonderzoek zoals bedoeld in artikel 6 lid 3 Rijkswet 1971. <sup>189</sup> Op grond van dit artikel zijn de bestuurders van motorrijtuigen, rijwielen of andere rij-en voertuigen en degenen die aanstalten maken een motorrijtuig, rijwiel of andere rij- of voertuigen te gaan besturen, bij de eerste vordering van de politie verplicht hun medewerking te verlenen aan een voorlopig onderzoek van uitgedemde

---

<sup>183</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>184</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024; Djamien 2005, p.15-16.

<sup>185</sup> Djamien 2005, p.15-16.

<sup>186</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>187</sup> Djamien 2005, p.15.

<sup>188</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>189</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden d.d. 19 januari 2024.

lucht en daartoe volgens door de politie te geven aanwijzingen ademlucht te blazen in een daartoe aangewezen apparaat.<sup>190</sup> Volgens de NvT van het BAO betreft dit voorlopig onderzoek, een voorlopig onderzoek naar de hoeveelheid alcohol in ademlucht en wordt door elke opsporingsambtenaar uitgevoerd op straat, bij een reguliere verkeerscontrole<sup>191</sup> of bij een aanrijding op de plaats van delict.<sup>192</sup> De bestuurder die daartoe door de opsporingsambtenaar is gevorderd, is verplicht ademlucht te blazen in een daartoe aangewezen apparaat. In de praktijk wordt gebruikgemaakt van adem testbuisjes, voorzien van een reagens waarmee alcohol langs chemische weg kan worden bepaald of middels ademtestapparaten die voorzien zijn van een reactiekamer waarin langs fysische of fysisch chemische weg alcoholgehalte kan worden bepaald.<sup>193</sup> Zoals eerder in paragraaf 2.3.2 onder ad.1 is aangehaald moet uit dit onderzoek slechts blijken of de bestuurder een redelijke hoeveelheid alcohol heeft gebruikt of niet. Het voor het voorlopig onderzoek gebruikte apparaat geeft niet exact aan wat de hoeveelheid alcohol in de ademlucht is, maar het geeft wel een goede indicatie van de aanwezigheid van een bepaalde hoeveelheid alcohol in de ademlucht aan.<sup>194</sup> De adem testbuisjes zijn dus niet nauwkeurig genoeg voor metingen die nodig zijn om de resultaten ervan als bewijsmateriaal te gebruiken,<sup>195</sup> maar moeten slechts als een aanwijzing worden gezien.<sup>196</sup> Zo geeft het blaasapparaat met de naam Dräger Alcotest 7510, die vroeger gebruikt werd, de waarde aan in 0,00 mg/L of het heeft vier andere mogelijke uitkomsten. Als de bestuurder op aanwijzingen van de opsporingsambtenaar in het blaasapparaat heeft geblazen kan het apparaat aanwijzen: passeren, passeren/aanhouden, aanhouden of falen. Passeren houdt in dat de bestuurder de test heeft gepasseerd en dus heen gezonden mag worden. Passeren/aanhouden wil zeggen dat het resultaat twijfelachtig is. In dit geval wordt de bestuurder ook heen gezonden. Aanhouden betekent dat de bestuurder aangehouden moet worden voor een ademanalyse omdat hij mogelijk meer dan het toegestane limiet alcohol in zijn ademlucht heeft. Falen houdt in dat de bestuurder heeft gefaald of de test niet goed heeft verricht. Bij de nieuwe blaasapparaten van het merk Intexilyzer 800, wordt het resultaat van de test in 0,000 g/210L uitgedrukt.<sup>197</sup>

---

<sup>190</sup> Artikel 6 lid 3 Rijkswet 1971.

<sup>191</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.9.

<sup>192</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden d.d. 19 januari 2024.

<sup>193</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.9.

<sup>194</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.9.

<sup>195</sup> Bleichrodt 1987, p.89.

<sup>196</sup> De Pater 2019, p.306.

<sup>197</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

Als op grond van de Trias alcoholica methode en vervolgens uit het voorlopig ademonderzoek blijkt dat de bestuurder alcohol heeft gebruikt, dan kan artikel 3a Rijkswet 1971 worden toegepast. Op dit moment wordt de bestuurder dan als verdachte aangemerkt en moet op grond van dit artikel daarna dus verplicht een ademanalyse onderzoek zoals bedoeld in art 3 lid 2 onder a of lid 2a onder a Rijkswet 1971 ondergaan.<sup>198</sup> Aan de verdachte wordt door de opsporingsambtenaar bevolen medewerking te verlenen aan dit onderzoek. Die medewerking betreft ook het meegaan naar het bureau.<sup>199</sup>

De verdachte moet gehoor geven aan dit bevel door verplicht ademlucht te blazen in een voor het onderzoek bestemd apparaat en gevolg te geven aan alle door de politie ten dienste van het onderzoek gegeven aanwijzingen.<sup>200</sup> De ademanalyse houdt in het blazen van ongeveer 1,7 liter ademlucht in het ademanalyse-apparaat.<sup>201</sup> Zoals eerder vermeld in paragraaf 2.2.2 onder ad.3, wordt in dit ademanalyse-apparaat de adem onderzocht op de aanwezigheid van alcohol moleculen.<sup>202</sup> Volgens de NvT van het BAO werkt het apparaat met de meet methode, die de "infraroodspectrometrie" wordt genoemd en gebaseerd is op het feit dat bijna alle stoffen de zogenoemde infrarode straling absorberen. De golflengte, die door een materiaal wordt geabsorbeerd, is zo herkenbaar voor dat materiaal, dat het infrarode spectrum wel de vingerafdruk van het materiaal wordt genoemd. Toegespitst op de ademanalyse geldt dat hoe meer alcohol moleculen aanwezig zijn in de zogenoemde monsterkamer, hoe meer infrarood licht wordt geabsorbeerd. De hoogte van het alcoholgehalte, hetgeen in een bepaalde waarde wordt uitgedrukt, wordt bepaald door de mate waarin infrarood licht door de alcohol moleculen in het ademmonster worden geabsorbeerd.<sup>203</sup>

De procedure van de ademanalyse middels een ademanalyse-apparaat kan als volgt worden beschreven:

*“1. Nadat de gegevens van de verdachte en de naam van de bedienaar van het apparaat zijn vermeld, geeft het ademanalyse-apparaat automatisch de alcohol concentratie van het calibratie- of ijkingsgas aan.*

---

<sup>198</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.8; vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>199</sup> Van der Pluijm 2011, p.47; Van der Pluijm 2012, p.81.

<sup>200</sup> Art. 3a lid 1 Rijkswet 1971.

<sup>201</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>202</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.10.

<sup>203</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.10-11.

2. Hierna vindt er een nulmeting plaats. Het apparaat wordt doorgeblazen met omgevingslicht en meet eventueel aanwezige alcohol moleculen.
3. Vervolgens vindt een calibratie of ijkingscontrole plaats. Het calibratiegas met bekende alcohol concentratie wordt hierbij door het apparaat gemeten. Een afwijking van 5% naar beneden of naar boven is toegestaan.
4. Het apparaat wordt schoongespoeld met omgevingslucht.
5. Hierna dient de verdachte een hoeveelheid ademplucht in het ademanalyse-apparaat te blazen van ongeveer 1.5 liter. De ademplucht wordt door het apparaat gemeten op concentratie van alcohol moleculen. Het apparaat vermeldt de gemeten waarde op een print-out.
6. Vervolgens wordt het apparaat schoongespoeld met omgevingslucht.
7. Opnieuw vindt een meting plaats van ademplucht van de verdachte. Tussen de beide resultaten van het onderzoek (procedure 5 en 7) mag geen groter verschil bestaan 10%. Indien er wel een verschil van meer dan 10% bestaat wordt een derde of zelfs een vierde meting gedaan.
8. wederom wordt het apparaat schoongespoeld met omgevingslucht.
9. Daarna wordt door het apparaat een calibratiemeting uitgevoerd.
10. Het apparaat wordt weer schoongespoeld met omgevingslucht.
11. Het ademanalyse-apparaat geeft me een print-out, waarop de gegevens van alle fasen van de analyse- procedure voorkomen en een op basis van correctie tot stand gekomen waarde. Deze waarde wordt uitgedrukt in microgrammen alcohol per liter uitgeademde lucht en omvat het gemiddelde van de twee onderzoeken (procedure 5 en 7) minus een standaard correctie.”<sup>204</sup>

Van een voltooid onderzoek is er dus sprake als twee meetresultaten zijn verkregen.<sup>205</sup>

Indien ondanks de medewerking van de verdachte de ademanalyse niet voltooid kan worden, kan de ademanalyse zoals aangehaald in paragraaf 2.3.2 onder ad.3, éénmaal worden herhaald. Hierbij wordt dezelfde procedure gevolgd.<sup>206</sup> Als de verdachte weigert om mee te werken aan de ademanalyse, is hij strafbaar.<sup>207</sup> Van weigering tot medewerking aan de ademanalyse is

---

<sup>204</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.11-12.

<sup>205</sup> Van der Pluijm 2011, p.51.

<sup>206</sup> Besluit Alcoholonderzoeken S.B.-2010-no.-12 (NvT), p.12.

<sup>207</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.22 (MvT).

sprake als de verdachte heeft geweigerd te blazen dan wel indien hij de aanwijzingen van de opsporingsambtenaar die het apparaat bedient niet heeft opgevolgd.<sup>208</sup> Aan de verdachte moet hiertoe wel een bevel zijn gegeven, want het negeren van enkel verzoek is onvoldoende om te spreken van een weigering. Het antwoord op de vraag of de verdachte zijn medewerking heeft verleend is volgens de Hoge Raad afhankelijk van verschillende factoren, zoals de houding en de lichamelijke gesteldheid van de verdachte en de interactie tussen deze en de opsporingsambtenaar (zie in paragraaf 3.3.1 meer hierover).<sup>209</sup>

Deze verplichtingen gelden niet voor de verdachte van wie aannemelijk is, dat het verlenen van medewerking aan een ademluchtonderzoek voor hem om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is.<sup>210</sup> De onwenselijkheid om medewerking te verlenen aan een ademanalyse kan door de opsporingsambtenaar worden vastgesteld, zonder dat aan de bestuurder medewerking wordt gevraagd. Bijvoorbeeld een ernstig letsel aan het hoofd, gelaat, borst of romp kunnen een ademanalyse onwenselijk maken.<sup>211</sup> Degene die zich op een bijzondere geneeskundige reden beroept moet dit dan ook ‘op duidelijke en ondubbelzinnige wijze’ kenbaar maken aan degene die hem opdraagt mee te werken.<sup>212</sup>

Een bijzondere geneeskundige reden kan zijn dat de verdachte last heeft van Astma.<sup>213</sup> De beoordeling of er sprake is van bijzondere geneeskundige redenen, is voorbehouden aan een arts. Dit houdt in dat wanneer de verdachte een beroep doet op medische redenen, de politie een arts moet inschakelen, tenzij het beroep de politie ongeloofwaardig voorkomt.<sup>214</sup> De politie kan onder sommige omstandigheden ook zelf, zonder consultatie van een arts, vaststellen dat er geen bijzondere geneeskundige reden is die een ademanalyse onwenselijk maakt. Indien er echter twijfel bestaat, moet een arts toch worden geraadpleegd.<sup>215</sup> Volgens Wongso, en Bandhoe wordt in de praktijk inderdaad de arts van de verdachte geraadpleegd. De arts moet dan een verklaring opmaken waarin is opgenomen dat verdachte vanwege bijzondere geneeskundige

---

<sup>208</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, art.8 WVV, aant. C.3.2.

<sup>209</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, art.8 WVV, aant. C.3.2.

<sup>210</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.22 (MvT).

<sup>211</sup> Van der Pluijm 2011, p.59.

<sup>212</sup> Hartevelde & Krabbe 1999, p.175; HR 1 december 1981, NJ 1982, 242.

<sup>213</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>214</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.22 (MvT).

<sup>215</sup> Noorduyn, in: Sdu Commentaar Strafrecht 2019, art.8 WVV, aant. C.3.3.



reden niet kan voldoen aan een ademanalyse. Deze verklaring wordt dan ook in het dossier van de verdachte opgenomen.<sup>216</sup>

## **Bloedproef**

Zoals eerder aan de orde is gekomen in paragraaf 2.3.1 onder ad.2 wordt de bloedproef zoals bedoeld in art. 3 lid 2 onder b of lid 2a onder b Rijkswet 1971, verricht in het geval waar de verdachte om bijzondere geneeskundige redenen niet in staat is te voldoen aan de ademanalyse of indien de medewerking van de verdachte niet heeft geleid tot een voltooid ademluchtonderzoek. In dit geval moet de politie de verdachte eerst vragen of hij zijn toestemming geeft tot het verrichten van dit onderzoek.<sup>217</sup> De politie heeft ook de bevoegdheid om de verdachte te vragen of hij zijn toestemming geeft tot het verrichten van de bloedproef, indien het vermoeden bestaat dat de verdachte ook onder invloed van een andere in artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971 bedoelde stof dan alcoholhoudende drank verkeert.<sup>218</sup> Wanneer de verdachte zijn toestemming geeft, wordt hij door de politie naar de Spoed Eisende Hulp (S.E.H) gebracht. De S.E.H beschikt over een bestaand formulier, waarin gegevens van de politie zoals de naam, welk station, datum van de overtreding worden aangegeven. Ook de tijdstippen van het laatste gebruik van alcohol, van het ongeval of betrapping en van afname van bloed worden hierop aangegeven. Verder worden ook de persoonsgegevens van de verdachte op dit formulier opgenomen.<sup>219</sup> Bij de S.E.H moet de verdachte ook zijn handtekening plaatsen op het formulier waarop zijn persoonsgegevens zijn opgenomen. Hiermee geeft hij nogmaals toestemming aan de S.E.H om bloed van hem af te nemen.<sup>220</sup> Daarna wordt door één van de medewerkers bij de S.E.H bloed afgenomen in een kolf waarop de naam van verdachte en datum komt te staan. Dit kolfje wordt netjes verzegeld en verzonden naar het Centraal Laboratorium waar het onderzoek zal plaatsvinden. Het Centraal Laboratorium stelt vervolgens in een proces-verbaal de scheikundige resultaten vast.<sup>221</sup> De politie krijgt dan een afschrift of het proces-verbaal zelf en dat wordt in het dossier van verdachte gevoegd.<sup>222</sup>

---

<sup>216</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>217</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.23 (MvT).

<sup>218</sup> Artikel 3a lid 3 Rijkswet 1971.

<sup>219</sup> Djamien 2005, p.17.

<sup>220</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

<sup>221</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>222</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

Indien de verdachte zijn gevraagde toestemming niet verleent om het onderzoek te verrichten, kan de OvJ of de HOvJ, hem bevelen zich te onderwerpen aan de bloedproef. De OvJ of HOvJ heeft ook de bevoegdheid om de verdachte te bevelen zich te onderwerpen aan dit onderzoek, indien het vermoeden bestaat dat de verdachte ook onder invloed van een andere in artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971 bedoelde stof dan alcoholhoudende drank verkeert. De verdachte die is bevolen zich aan de bloedproef te onderwerpen, is verplicht aan dit bevel gevolg te geven.<sup>223</sup> Als de verdachte weigert mee te werken aan de bloedproef levert dat schending van art 3a lid 3 Rijkswet 1971, op welke overtreding eveneens als misdrijf strafbaar is gesteld.<sup>224</sup>

Deze verplichtingen gelden niet voor de verdachte van wie aannemelijk is dat afname van het bloed bij hem om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is.<sup>225</sup> Ook in dit geval wordt contact gemaakt met de arts van de verdachte die een verklaring met redenen omschreven waarom de verdachte geen bloedproef mag ondergaan, opmaakt.<sup>226</sup> Bandhoe geeft aan dat een bijzondere reden ook kan zijn dat de verdachte vanwege geloofsovertuigingen geen bloed mag afstaan.<sup>227</sup> Volgens de Hoge Raad wordt de verdachte die uit religieuze overwegingen geen bloedafname wil toestaan geconfronteerd met het culpa in causa beginsel, wanneer hij zich beroept op overmacht of burgerrechten *'aangezien hij zich vrijwillig en welbewust in de situatie heeft gebracht die hem voor de keus stelde een zijns inziens moreel te veroordelen daad te stellen of het strafbare feit te begaan.'*<sup>228</sup>

Degene van wie het afnemen van bloed om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is, zijn verplicht mee te werken aan een door de OvJ of HOvJ bevolen onderzoek teneinde op ander wijze (urine onderzoek) dan door bloed- of adempluchtonderzoek het gebruik van de in artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971 bedoelde stoffen of het in artikel 3 lid 2 onderdeel b Rijkswet 1971 genoemde gehalte (bloedalcoholgehalte) vast te stellen.<sup>229</sup> Naar de informatie van de gouvernements scheikundige vindt er voornamelijk nog geen urineonderzoek plaats.<sup>230</sup> In de praktijk wordt van deze

---

<sup>223</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.23 (MvT).

<sup>224</sup> Art. 19 lid 1 Rijkswet 1971.

<sup>225</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.23 (MvT).

<sup>226</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>227</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>228</sup> HR 9 juni 1987, NJB 1987, 299; Hartevelde & Krabbe 1999, p.174.

<sup>229</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.23-24 (MvT).

<sup>230</sup> Vraaggesprek met mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

methode geen gebruikgemaakt, omdat het de minst betrouwbare methode is om het alcoholgehalte van een verdachte die onder invloed van alcohol heeft gereden, te bepalen.<sup>231</sup>

In geval de verdachte niet in staat is zijn wil kenbaar te maken, kan zoals eerder aangehaald in paragraaf 2.3.2 onder ad.4, van hem met toestemming van de OvJ of HOvJ een hoeveelheid bloed worden afgenomen, tenzij aannemelijk is dat dit bij hem om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is.<sup>232</sup> Het onderzoek van het bloed vindt plaats pas nadat de verdachte zijn toestemming daartoe heeft gegeven. Wanneer het nodig is kan hem overeenkomstig lid 5 van artikel 3a Rijkswet 1971 worden bevolen zijn medewerking te verlenen, waartoe hij verplicht is daaraan gevolg te geven. Indien de verdachte weigert zijn medewerking te verlenen, wordt het bloedmonster vernietigd. Maar ook hier is weigering strafbaar.<sup>233</sup>

#### **Ad. 4 Afwijkend verkeersgedrag**

In een situatie waarin de veiligheid op de weg ernstig in gevaar is gebracht en sprake is van verkeersfeiten met een zwaarwegend gevaarzettend karakter, wordt er gesproken van ‘afwijkend verkeersgedrag’.<sup>234</sup> Een voorbeeld hiervan is wanneer er zonder verkeersnoodzaak aanmerkelijk langzamer wordt gereden dan de maximumsnelheid.<sup>235</sup> Een bestuurder die beschonken is en geen ongeluk wil veroorzaken, gaat voorzichtig en langzaam rijden.<sup>236</sup> Zo een bestuurder reageert in de meeste gevallen ook trager dan een nuchtere autobestuurder.<sup>237</sup> Ook gaat de controle over de been-en armspieren bij zo een bestuurder achteruit. Hierdoor reageert hij al gauw te laat in situaties waarbij hij snel op de rem moet trappen of plotseling aan het stuur moet trekken.<sup>238</sup> Of de bestuurder kan juist zonder verkeersnoodzaak veelvuldig remmen.<sup>239</sup> Van afwijkend verkeersgedrag is er ook sprake wanneer de bestuurder bijvoorbeeld met het voertuig gaat slingeren over de weg. In dit geval heeft de bestuurder moeite om in vaste rijlijnen te rijden, waardoor hij zwalkend over de weg gaat.<sup>240</sup> Een bestuurder onder invloed van alcohol

---

<sup>231</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>232</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.24 (MvT).

<sup>233</sup> WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6), p.24 (MvT).

<sup>234</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>235</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>236</sup> ‘De 5 tekenen van een dronken bestuurder en wat te doen!’, relaxeddriving.nl, 21 februari 2018.

<sup>237</sup> Buikhuisen e.a. 1968, p.53.

<sup>238</sup> Scharenborg 2021, p.299.

<sup>239</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>240</sup> ‘De 5 tekenen van een dronken bestuurder en wat te doen!’, relaxeddriving.nl, 21 februari 2018.

kan een flauwe bocht vaak ook over het hoofd zien. Het gevolg is dat de bestuurder de bocht niet goed neemt en bijvoorbeeld met de auto in de goot belandt of tegen een boom of schutting langs de weg aankomt.<sup>241</sup> Verder kan elke bestuurder na alcoholgebruik, wat er links en rechts van hem gebeurt, niet of minder goed zien omdat hij de neiging krijgt om recht vooruit te kijken, alsof hij in een tunnel zit. Zo zal hij een plotseling overstekende voetganger al gauw te laat of helemaal niet zien.<sup>242</sup> Ook het verdelen van aandacht over alles wat de beschonken bestuurder ziet, is lastig. In het verkeer moet er op veel dingen tegelijk gelet worden, en dat lukt niet goed meer als de bestuurder alcohol heeft gedronken.<sup>243</sup> De beschonken bestuurder concentreert zich ook slechter. Alcohol maakt slaperig en vermindert de concentratie. In de praktijk blijkt dat verlies van concentratie vooral gevaarlijk is wanneer er weinig verkeer is en de bestuurder het gevoel heeft dat er niet veel mis kan gaan. Dit resulteert in 'onbegrijpelijke' ongevallen: bijvoorbeeld een auto die op een rustige weg in een flauwe bocht tegen een boom rijdt.<sup>244</sup> Dit alles zijn voorbeelden van afwijkend verkeersgedrag die ook kunnen dienen als bewijsmiddel bij de bewijsvoering op de terechtzitting.

#### **Ad. 5 Algemeen ervaringsfeit omtrent invloed van alcohol op rijvaardigheid**

Volgens Karamat Ali betekent 'ervaringsfeit' iets dat op algemeen bekende waarnemingen berust.<sup>245</sup> Met het algemeen ervaringsfeit omtrent de invloed van alcohol op de rijvaardigheid wordt dus bedoeld dat door ervaring over het algemeen is bevestigd dat het rijden onder invloed van een bepaald percentage alcohol in het lichaam, een verdovende werking heeft op de hersenen en daardoor ook de rijvaardigheid van de bestuurder beïnvloed.<sup>246</sup> Volgens Bandhoe is dit de reden waarom er ook genoeg voorbeelden en voorlichting over het rijden onder invloed van alcohol op verschillende manieren worden gegeven aan de samenleving.<sup>247</sup> Het rijden onder invloed van te veel alcohol is dus een feit van algemene bekendheid.

---

<sup>241</sup> 'De 5 tekenen van een dronken bestuurder en wat te doen!', relaxeddriving.nl, 21 februari 2018.

<sup>242</sup> Scharenborg 2021, p.299.

<sup>243</sup> Scharenborg 2021, p.299.

<sup>244</sup> Scharenborg 2021, p.299.

<sup>245</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>246</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>247</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

## Ad. 6 Bekentenis van de verdachte

De bekentenis van de verdachte dat hij alcohol heeft genuttigd wordt ook als bewijsmiddel bij deze soort zaken gebruikt. Als de verdachte tijdens het onderzoek op de plaats van delict of op het politiebureau aangeeft dat hij bijvoorbeeld vier glaasjes bier heeft gedronken, dan kan nagegaan worden wat volgens wetenschappelijk onderzoek vast is komen te staan over de werking van het innemen van vier glaasjes bier op de hersenen van de bestuurder van een motorrijtuig. Zo kan dus achterhaald worden hoeveel het alcoholgehalte in het lichaam van de bestuurder ongeveer was op het moment dat het strafbaar feit werd gepleegd.<sup>248</sup>

## 3.3 De knelpunten

### 3.3.1 Knelpunten bij de Trias alcoholica methode

Zoals eerder aangehaald kunnen er aan de bewijsmiddelen bij alcoholzaken knelpunten kleven. In deze subparagraaf wordt er gekeken naar de knelpunten die kunnen kleven aan de Trias alcoholica methode. In subparagraaf 2.2.1 onder ad. 4 is gebleken dat een verdachte slechts veroordeeld kan worden op grond van artikel 3 lid 1 Rijkswet 1971 als de rechter de wettige bewijsmiddelen en de overtuiging heeft dat die verdachte op het moment dat het strafbaar feit werd gepleegd inderdaad niet in staat was zijn voertuig naar behoren te besturen.<sup>249</sup> *“Of de verdachte hiertoe in staat was hangt echter van vele individuele en incidentele factoren af, onder anderen:*

- *De genoten hoeveelheid alcohol;*
- *De genoten soort alcoholhoudende drank;*
- *De tolerantie van de betrokkene voor alcoholgebruik, daaronder begrepen eventueel gewenning aan alcohol;*
- *De fysieke en psychische toestand van de betrokkene;*
- *De vraag of de betrokkene door gebruik van bepaalde stoffen (geneesmiddelen enzovoorts.), extra gevoelig is geworden voor het gebruik van alcohol;*
- *De tijdsduur waarbinnen de alcohol werd genuttigd;*
- *De tijd verstreken tussen alcoholgebruik en de deelneming aan het verkeer;*

---

<sup>248</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

<sup>249</sup> Bianchi e.a. 1970, p.14; Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

- *De vraag of de betrokkene voor, tijdens of na het drinken ook voedsel tot zich genomen heeft en hoeveel.*<sup>250</sup>

Sommige van deze factoren en hun impact zijn vrij algemeen bekend, deels omdat ze zelf gecontroleerd kunnen worden. Andere factoren zijn echter minder bekend en kunnen niet bewust worden beïnvloed.<sup>251</sup> Het beoordelen van de invloed die dergelijke factoren in een individueel geval hebben, is volgens de A-G bij het arrest van HR 27 maart 2012, NJ 2012/475 zowel voor de opsporingsambtenaar als voor de rechter meestal een ondoenlijke werklust. Daarom zal de opsporingsambtenaar in het begin afgaan op de bekende uiterlijke verschijnselen van de Trials alcoholica methode. Deze verschijnselen vormen volgens de A-G echter noch positief noch negatief, in alle gevallen een betrouwbare aanwijzing.<sup>252</sup> Dit omdat de verdachte en zijn raadsman de waarnemingen van de verbalisant kunnen betwisten.<sup>253</sup> Hierdoor kunnen er knelpunten ontstaan die de bewijsvoering op de terechtzitting belemmeren of vertragen.<sup>254</sup> Volgens Karamat Ali valt uit de conclusie van de A-G bij zojuist genoemd arrest af te leiden dat de knelpunten die kunnen ontstaan, verschillend en uitlopend kunnen zijn.<sup>255</sup>

In het **vonnis van het Kantongerecht in het tweede kanton van 27 januari 2022** had de verdachte bijvoorbeeld omstreeks 19.30 uur met zijn voertuig gereden over de Sir Winston Churchillweg, komende uit de richting van de Adhinweg en gaande in de richting van Domburg, terwijl vier voetgangers achter elkaar op de westelijke rijbaan liepen en/of aan het trimmen waren. Verdachte naderde deze voetgangers uit tegenovergestelde richting. Op een gegeven moment heeft verdachte ter hoogte van pand no. 617 niet links gehouden op de door hem gevolgde weg en belandde zodoende geheel op de andere rijhelft (de westelijke rijbaan dus), waar de voetgangers liepen. Verdachte heeft geen rekening gehouden met de zich op de weg bevindende voetgangers en reed de eerste voetganger aan. Vervolgens slingerde het voertuig van verdachte naar voren en reed de tweede voetganger aan en tenslotte kwam verdachte met zijn voertuig tegen de derde voetganger aan. Als gevolg van de botsing is de derde voetganger ter plaatse komen te overlijden, terwijl de tweede voetganger persoonlijke ongelukken heeft opgelopen.

---

<sup>250</sup> HR 27 maart 2012, NJ 2012/475; Bianchi e.a. 1970, p.14.

<sup>251</sup> Buikhuisen e.a. 1968, p.37.

<sup>252</sup> HR 27 maart 2012, NJ 2012/475.

<sup>253</sup> 'Verkeer en alcohol in Suriname', verkeersrecht.nl, 20 januari 2012.

<sup>254</sup> 'Verkeer en alcohol in Suriname', verkeersrecht.nl, 20 januari 2012.

<sup>255</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

Uit het proces-verbaal met de eigen waarneming van de eerste verbalisant is gebleken dat de ademlucht van verdachte sterk riekte naar het inwendig gebruik van alcoholhoudende drank, want hij gaf aan dat hij een alcoholgeur heeft waargenomen toen hij de autodeur opende. Verder verschilden de schrijftesten van verdachte tijdens dronkenschap en na ontzuivering significant. Uit de processen-verbaal van drie andere verbalisanten blijkt dat de drie overige slachtoffers en andere getuigen hebben aangegeven dat zij de dronkenschap bij de autobestuurder hebben waargenomen. Volgens hen rook de ademlucht van de verdachte sterk naar alcohol en kon hij niet eens op zijn benen staan. Ook was hij eerder op de dag tussen 17.30 uur en 18.00 uur voor de ingang van een winkel gezien met een cup in zijn hand. Hij stond met een paar vrienden cola met bacardi te drinken. Aan zijn gedrag was ook te zien dat hij dronken was, want hij sprak luid, liep heen en weer en slingerde voor de winkel. Een van de getuigen had hem op dat moment zelfs ook gesproken en gaf aan dat verdachte niet uit zijn woorden kon komen. Uit deze processen-verbaal is echter niet gebleken dat de verbalisanten zelf alle symptomen van dronkenschap hebben vastgesteld.<sup>256</sup>

Het knelpunt in deze case is dus dat de waarnemingen c.q. getuigenissen van deze slachtoffers en getuigen wel overtuigend waren, maar niet als wettig bewijs konden worden gebruikt voor het vonnis omdat er geen sprake was van een volledige waarneming van de Trias alcoholica door de verbalisanten zelf. Bandhoe benadrukt ook dat de waarnemingen door de opsporingsambtenaren moet geschieden, en kan dus niet door de normale burger oftewel medeweggebruiker worden gedaan.

Verder kan de verdachte bij de Trias alcoholica bijvoorbeeld als verweer voeren dat hij naar steun zocht tijdens het lopen omdat hij een blessure<sup>257</sup> had opgelopen tijdens het sporten een dag voordat hij in aanraking kwam met de politie. Volgens hem zou er dan dus onmogelijk sprake kunnen zijn van wagemende/wankelende gang omdat hij alcohol zou hebben genuttigd. In een **recente case** waarover de rechter nog geen uitspraak heeft gedaan, heeft de vrouwelijke verdachte volgens Mr. Panchoe als verweer aangegeven dat zij last heeft van pijn aan haar knieën, waardoor zij over het algemeen wagemend/wankelend loopt.<sup>258</sup> Ook het kenmerk belemmerende spraak zou de verdachte kunnen betwisten als hij kan bewijzen dat hij

---

<sup>256</sup> Vonnis Kantongerecht in het tweede kanton 27 januari 2022.

<sup>257</sup> Bleichrodt 1987, p.81.

<sup>258</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

bijvoorbeeld stottert of bijvoorbeeld een lisp of andere spraakproblemen heeft, waardoor hij tijdens het onderzoek door de opsporingsambtenaar niet snel uit zijn woorden kon komen.<sup>259</sup>

### 3.3.2 Knelpunten bij de schrijftest

Ook aan de schrijftest kunnen er knelpunten kleven. In deze subparagraaf wordt er gekeken naar de knelpunten die kunnen kleven aan de schrijftest. Bij de schrijftest kan verdachte zich ook verweren door aan te geven dat hij de schrijftest niet naar behoren heeft kunnen voldoen, omdat de opsporingsambtenaar hem bijvoorbeeld heeft laten staan terwijl hij de lijst met vragen op papier moest beantwoorden. Door te staan zou hij kennelijk dan niet goed hebben geschreven vanwege zijn ongemakkelijke houding.<sup>260</sup> De verdachte kan ook aangeven dat er niet naar zijn toestemming om aan de schrijftest te voldoen, is gevraagd alvorens hij de lijst met vragen kreeg om deze schriftelijk te beantwoorden.<sup>261</sup>

### 3.3.3 Knelpunten bij de ademanalyse en de bloedproef

Aan de ademanalyse en bloedproef kunnen er ook knelpunten kleven. In deze subparagraaf wordt er gekeken naar de knelpunten die aan de ademanalyse en de bloedproef kunnen kleven

#### Knelpunten bij de ademanalyse

Zoals in paragraaf 2.3 is gebleken, zijn de procedures bij de ademanalyse en bloedproef aan strikte waarborgen en procedurevoorschriften verbonden, en als aan één van deze waarborgen of procedurevoorschriften niet is voldaan, is er geen sprake van een voltooide ademanalyse of bloedproef. In het **vonnis van het Kantongerecht in het tweede kanton van 9 februari 2015 77/ 2015** had de raadsman van de verdachte ter terechtzitting aangevoerd dat de ademanalyse niet conform één van de strikte waarborgen was verricht. In deze case had verdachte omstreeks vier uur in de ochtend zijn voertuig in beschonken toestand bestuurd en daarmee een aanrijding met dodelijke afloop veroorzaakt. *“Uit de ademanalyse na het ongeval bleek dat de verdachte alcohol had gedronken waarbij was vastgesteld dat de hoeveelheid alcohol per liter uitgeademde lucht 655 microgram bedroeg. De raadsman heeft ter terechtzitting aangevoerd*

---

<sup>259</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024; vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024;

<sup>260</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024; vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

<sup>261</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.



*dat ademanalyse door één in plaats van twee opsporingsambtenaren is verricht hetgeen niet overeenkomstig de wet is. Voorts was het bijgevoegde afschrift van het ademanalyse formulier onleesbaar en kon daarvan niet afgelezen worden wat het resultaat was. Ten aanzien van hetgeen de raadsman heeft aangevoerd omtrent het niet naleven van het bepaalde in het BAO, was de kantonrechter van oordeel dat in het procesdossier een origineel en een afschrift van het ademanalyse formulier was aangetroffen. Hoewel het afschrift enigszins onleesbaar was, kon uit het originele ademanalyse formulier afgelezen worden dat het resultaat 655 ug/l was. Artikel 5 BAO bepaalt dat het onderzoek gedaan moet worden door een opsporingsambtenaar en uit het proces-verbaal van de ademanalyse bleek dat het bepaalde in dit artikel 5 was nageleefd. De uitkomst van de ademanalyse mocht derhalve tot bewijs dienen van het aan verdachte ten laste gelegde, en werd het verweer van de raadsman verworpen.”<sup>262</sup>*

In de praktijk blijkt verder dat er momenteel niet aan een paar van de strikte waarborgen en procedurevoorschriften kan worden voldaan. Volgens inspecteur Bandhoe beschikt het KPS over maar vijf ademanalyse-apparaten over het heel land. Hieruit moet worden verstaan dat lang niet elk politiebureau over zo een apparaat beschikt. Het grotere probleem is dat het korps al geruime tijd niet beschikt over ademanalyse- en bloedalcoholstesten, omdat er daarvoor geen materiaal is.<sup>263</sup> Volgens Bandhoe en Wongso zijn de ademanalyse-apparaten sinds het jaar 2019 niet meer gebruikt en worden er ook geen bloedalcoholstesten meer gedaan.<sup>264</sup> De vijf apparaten waarover men beschikt kunnen nog steeds niet geijkt worden waardoor de hoeveelheid alcohol in de ademlucht van de automobilisten die onder invloed van alcohol deelnemen aan het verkeer, niet specifiek kan worden aangegeven. De bloedalcoholstesten kunnen ook nog steeds niet worden gedaan, waardoor er niet exact kan worden gemeten wat het bloedalcoholgehalte van een beschonken bestuurder is.<sup>265</sup> Om de apparaten te ijken moeten er deskundigen uit het buitenland komen of worden de apparaten naar een keuringsinstelling in het buitenland gestuurd. *“De apparaten voeren de test uit door het gebruik van calibratiegas en ook moet er vanwege hygiënische redenen elke keer een nieuw mondstuk op het apparaat geplaatst worden. Bij de bloedalcoholtest moeten er ook elke keer nieuwe naalden en buisjes gebruikt worden en dit alles kost veel geld,”* aldus Bandhoe.<sup>266</sup> Bandhoe en Wongso geven verder aan dat de reden

---

<sup>262</sup> Vonnis Kantongerecht in het tweede kanton 9 februari 2015 77/ 2015.

<sup>263</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024

<sup>264</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>265</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>266</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

waarom deze testen voorlopig niet uitgevoerd kunnen worden, dus rechtstreeks te maken heeft met het financiële gedeelte ervan.

In de praktijk blijkt dat er vaak geen prioriteit wordt gegeven aan het waarborgen van de beschikbaarheid van de middelen die nodig zijn voor de politie om ervoor te zorgen dat de opsporing en vervolging van verkeerscriminelen te allen tijde grondig en zakelijk kunnen worden uitgevoerd.<sup>267</sup> Vanuit de overheid ontbreken de financiële middelen om voor onder andere het ijken, kalibreren en vervangen van deze apparaten te betalen.<sup>268</sup> Dit houdt in dat de politie momenteel een alcohol zaak alleen kan onderzoeken met behulp van de Trias alcoholica methode en de schrijftest. Vermeldenswaard is dat ook het nieuw lid 2a in artikel 3 Rijkswet 1971 nog niet in de praktijk is toegepast. De reden daarvoor is dat toen artikel 3 lid 2a Rijkswet 1971 werd ingevoerd, het probleem rond het ontbreken van materiaal voor de ademanalyse en bloedproef al reeds enkele jaren gaande was.

Een ander knelpunt kan zijn dat indien het verrichten van de ademanalyse wel mogelijk is, deze niet geschiedt door een bedienaar die door de korpschef is aangewezen.<sup>269</sup> Sinds niet elk politiebureau beschikt over een ademanalyse-apparaat, zijn er ook niet op alle politiebureaus een door de korpschef aangewezen opsporingsambtenaar die dit apparaat moet bedienen. De enkele opsporingsambtenaren die wel bevoegd zijn de apparaten te bedienen zijn ook niet altijd aanwezig.<sup>270</sup> Karamat Ali geeft aan dat een ander knelpunt kan zijn wanneer de verdachte om bijzondere geneeskundige redenen niet mee kan werken aan de ademanalyse en dit niet vermeld of onderzocht wordt door de opsporingsambtenaar. Ook wanneer het fout blazen in het apparaat ontdekt wordt opgemerkt als geen medewerking verlenen aan het onderzoek kan dit voor verstoring van het proces zorgen.<sup>271</sup>

### **Knelpunten bij de bloedproef**

Bij de bloedproef kan het ontbreken van een bevel tot medewerking van de HOvJ of de OvJ bij een verdachte die weigert mee te werken, een belemmering zijn tijdens het proces op de terechtzitting. En ook bij de bloedproef wordt het proces vertraagd wanneer de bijzondere geneeskundige redenen waardoor een verdachte niet aan de bloedproef mee kon werken, niet vermeld of onderzocht is.<sup>272</sup> In een geval waar de verdachte niet aanspreekbaar is en er bloed

---

<sup>267</sup> G.Y.B. Stirling, 'De Rijkswet van 1971: Een nadere beschouwing', *SJB* april 2021/ p. 20.

<sup>268</sup> G.Y.B. Stirling, 'De Rijkswet van 1971: Een nadere beschouwing', *SJB* april 2021/ p. 20.

<sup>269</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>270</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>271</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

<sup>272</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

van hem is afgenomen voor het onderzoek kan dit niet geschieden zonder zijn toestemming. Indien het onderzoek toch plaatsvindt zonder toestemming van de verdachte, dan is er sprake van onrechtmatig verkregen bewijs en kan dit ook voor belemmering van het proces zorgen.<sup>273</sup>

Een ander knelpunt kan zijn wanneer de verdachte niet in de gelegenheid is gesteld om een tegenonderzoek te verrichten. Een voorbeeld hiervan is het **vonnis van het Kantongerecht in het tweede kanton van 20 januari 2017 429/ 2017**. In deze case was van de verdachte zijn bloed afgenomen op 30 augustus 2015 om 09:10 uur. Het resultaat van het bloed alcoholonderzoek, zijnde 1,53 %, werd bekend op 15 september 2015. Het onderzoek was uitgevoerd conform SOP –nummer: CI-Ch-For-014 versie 1 om het bloedalcoholgehalte bij de verdachte vast te stellen. De verdediging was het niet eens met de gebruikte methode van onderzoek en had de raadsman daarom -na ontvangst van het dossier (op 8 oktober 2015) - schriftelijk tegenonderzoek gevraagd op 8 oktober 2015. Bij schrijven van 23 oktober 2015 had de vervolgingsambtenaar aan verdachte opgave gevraagd van het door hem aangewezen laboratorium (voor tegenonderzoek). Bij schrijven van 29 oktober 2015 had de raadsman medegedeeld dat Medi Lab wordt aangewezen als laboratorium. Vervolgens is verdachte gedagvaard voor de terechtzitting van 26 november 2015 en daarna voor de zitting van 10 december 2015. Op de terechtzitting van 10 december 2015 heeft de raadsman opgemerkt dat, op zijn schrijven van 29 oktober 2015 geen reactie is ontvangen van de vervolgingsambtenaar. Op grond waarvan werd gevraagd de vervolgingsambtenaar te instrueren het tegenonderzoek te laten verrichten. In reactie hierop had de vervolgingsambtenaar opgemerkt dat de raadsman tardief was met het verzoek tot tegenonderzoek. Aan de schriftelijke reactie aan de raadsman lag ten grondslag de veronderstelling dat het bloed nog beschikbaar was voor tegenonderzoek, echter is naderhand gebleken dat het bloedmonster vernietigd was. Derhalve kon niet voldaan worden aan het verzoek tot tegenonderzoek. Het centraal laboratorium had het bloed in één buisje opgeslagen en er waren geen monsters voor tegenonderzoek bewaard. Naar het oordeel van de rechter is de verdediging in zijn belangen geschaad, doordat dit materiaal niet beschikbaar is gebleven voor tegenonderzoek. Dit omdat artikel 12 BAO de verdachte de mogelijkheid biedt tot tegenonderzoek maar er is weliswaar niet opgenomen op welk moment dit tegenonderzoek naar het alcoholgehalte van hetzelfde bloed gevraagd moet worden. Evenmin is door de wetgever de expiratie van de bewaarperiode van het afgenomen bloed vastgesteld. Aangezien de raadsman na ontvangst van het strafdossier (op 8 oktober 2015), per schrijven van dezelfde datum (8 oktober 2015) schriftelijk tegenonderzoek gevraagd had, kon

---

<sup>273</sup> Vraaggesprek met Mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

het verzoek niet aangemerkt worden als te zijn tardief. Dit alles maakt naar het oordeel van de kantonrechter: *“Dat er weliswaar sprake was geweest van een zeer ongelukkige samenloop van omstandigheden, maar niet dat aannemelijk was geworden dat het monster was vernietigd om de verdachte in enig gerechtvaardigd belang te schaden. Naar het oordeel van de rechter stond de schending van het recht op contra-expertise dus niet in de weg aan de gevolgtrekking dat het bloedonderzoek zelf op juiste wijze was uitgevoerd en daarmee de juistheid van het resultaat van het onderzoek was gewaarborgd. Van bewijsuitsluiting kon onder deze omstandigheden dan ook geen sprake zijn. Het ter zake gevoerde verweer werd verworpen.”*<sup>274</sup>

### **3.4 De mogelijke oplossingsmodellen**

#### **3.4.1 Oplossingsmodellen voor knelpunten bij de Trias alcoholica methode**

De knelpunten die aan de bewijsmiddelen bij de bewijsvoering van alcoholzaken kunnen kleven, kunnen door mogelijke oplossingsmodellen voorkomen worden. In deze subparagraaf wordt er gekeken naar mogelijke oplossingsmodellen die de knelpunten die aan de Trias alcoholica methode kunnen kleven, kunnen voorkomen. De knelpunten die de vervolging ervaart met de Trias alcoholica methode bij de bewijsvoering van alcoholzaken op de terechtzitting, kunnen het best worden voorkomen helemaal aan het begin van het geheel proces, wanneer de verbalisant het proces-verbaal opmaakt in het vooronderzoek. Gezien het feit dat alles bij de Trias alcoholica methode valt en staat met de waarnemingen van de verbalisant, en deze waarnemingen makkelijk betwist kunnen worden door de verdachte en zijn raadsman waardoor er knelpunten ontstaan, is het volgens Wongso, Bandhoe en Panchoe raadzaam dat de verbalisant bij het opmaken van het proces-verbaal al zijn waarnemingen nauwkeurig en uitgebreid naar waarheid opneemt.<sup>275</sup> Zijn waarnemingen moeten dus ondubbelzinnig in het proces-verbaal geformuleerd zijn.<sup>276</sup> Panchoe legt de nadruk erop dat de verbalisant de kenmerken van de Trias alcoholica persoonlijk moet hebben waargenomen, en wat hij niet heeft waargenomen hij niet hoeft op te nemen in het proces-verbaal.<sup>277</sup> Verder geven Wongso en Bandhoe aan dat de politie in de praktijk een manier heeft bedacht om de waarnemingen van de verbalisant als het ware veilig te stellen. Vroeger werd er maar één

---

<sup>274</sup> Vonnis Kantongerecht in het tweede kanton 20 januari 2017 429/ 2017

<sup>275</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024; Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

<sup>276</sup> Van der Pluijm 2012, p.81.

<sup>277</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

proces-verbaal door één opsporingsambtenaar opgemaakt. Tegenwoordig wordt een verdachte in een alcoholzaak door twee tot zelfs drie opsporingsambtenaren geobserveerd, en alle twee of drie opsporingsambtenaren maken een apart proces-verbaal op om de case sterker te maken. Alle twee of drie processen-verbaal worden dan in het dossier van de verdachte gevoegd. Het ligt dan aan de vervolgingsambtenaar hoe hij de case het best aan de rechter gaat voordragen om tot een voltooide bewijsvoering te komen. Op deze manier kunnen de waarnemingen van de verbalisant de beste kansen van slagen hebben en worden er knelpunten bij de bewijsvoering met de Trias alcoholica methode op de terechtzitting voorkomen.<sup>278</sup>

### **3.4.2 Oplossingsmodellen voor knelpunten bij de schrijftest**

Ook de knelpunten die kunnen kleven aan de schrijftest, kunnen voorkomen worden. In deze subparagraaf wordt er gekeken naar mogelijke oplossingsmodellen voor de knelpunten die aan de schrijftest kunnen kleven. De knelpunten bij de schrijftest kunnen het best voorkomen worden doordat de verbalisant ervoor zorgt dat hij de verdachte altijd eerst vraagt naar zijn toestemming om mee te werken aan de test. In het proces-verbaal moet hij dan ook nauwkeurig aangeven dat hij de verdachte om toestemming heeft gevraagd.<sup>279</sup> Verder moet de verbalisant het tijdstip waarop, en de omstandigheden waaronder de verdachte de test maakt ook nauwkeurig aangeven in het proces-verbaal.<sup>280</sup> Handig zou het zijn dat de schrijftesten zittend aan een tafel worden afgenomen. Dit moet ook expliciet blijken uit het proces-verbaal. *“Zo voorkom je dat de verdachte of zijn raadsman op de terechtzitting zal aangeven dat hij de test niet naar behoren heeft kunnen maken omdat hij bijvoorbeeld stond in plaats van zat,”* aldus Mr. Panchoe.<sup>281</sup>

### **3.4.3 Oplossingsmodellen voor knelpunten bij de ademanalyse en bloedproef**

Tenslotte kunnen de knelpunten die kunnen kleven aan de ademanalyse en de bloedproef ook voorkomen worden. In deze subparagraaf wordt er dan gekeken naar mogelijke oplossingsmodellen voor de knelpunten die aan de ademanalyse en de bloedproef kunnen kleven. Het allerbelangrijkste is dat de issues met het ontbreken van materiaal voor de

---

<sup>278</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>279</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>280</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.

<sup>281</sup> Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

ademanalyse en bloedproef zo snel als mogelijk opgelost worden.<sup>282</sup> Mr. Stirling gaf in haar artikel in *SJB* april 2021 aan dat het opsporen en vervolgen van verkeerscriminelen volgens haar even belangrijk is als de opsporing en vervolging van daders van commune delicten zoals moord, doodslag of zware mishandeling. Zij stelde dat het een plicht van beleidsmakers is om te zorgen voor een goede balans in opsporing en vervolging tussen de commune en verkeersmisdrijven.<sup>283</sup>

Hieruit kan geconcludeerd worden dat de overheid ervoor moet zorgen dat er genoeg en op tijd materiaal beschikbaar is, zodat het werk van de opsporingsambtenaar bij het onderzoeken van alcoholzaken stukken makkelijker gaat, want met de ademanalyse en bloedproef staat het bewijs dat een verdachte onder invloed van alcohol heeft gereden zwart op wit vast op papier. Immers, deze bewijsmiddelen zijn de meest objectieve en betrouwbare bewijsmiddelen bij alcoholzaken.<sup>284</sup> Ook moet de overheid ervoor zorgen dat elk politiebureau of tenminste op één politiebureau in elk district in de toekomst beschikt over een ademanalyse-apparaat, en opgeleide opsporingsambtenaren om deze apparaten te bedienen. Op deze manier worden de apparaten niet te veel belast vanwege veelvuldig gebruik binnen één regio zoals dat het geval is in regio Midden. En zo wordt ook ervoor gezorgd dat het onderzoek altijd door een opgeleide opsporingsambtenaar geschiedt.

De overige knelpunten bij de ademanalyse en bloedproef kunnen volgens Mr. Karamat Ali het best voorkomen worden door de alcoholonderzoeken en bloedalcoholtesten overeenkomstig de wettelijke bepalingen te verrichten. Immers, het gaat veelal om bepalingen of onderzoeken die met strikte waarborgen omgeven zijn, waarvan niet nakoming doorgaans bewijsuitsluiting tot gevolg heeft.<sup>285</sup> Dus bij het verrichten van de ademanalyse zal de opsporingsambtenaar die bevoegd is het apparaat te bedienen heel nauwkeurig en strikt volgens de strikte waarborgen moeten handelen om fouten te voorkomen.

---

<sup>282</sup> Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024; Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>283</sup> G.Y.B. Stirling, 'De Rijwet van 1971: Een nadere beschouwing', *SJB* april 2021/ p. 20.

<sup>284</sup> Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.

<sup>285</sup> Vraaggesprek met mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.

### 3.5 Tussenconclusie

Op grond van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat, de Trias alcoholica methode, de schrijftest, de ademanalyse-of bloedproef, afwijkend verkeersgedrag, algemeen ervaringsfeit omtrent invloed van alcohol op rijvaardigheid en de bekentenis van de verdachte, de wettige bewijsmiddelen zijn die gebruikt worden bij de opsporing en vervolging van alcoholzaken. Echter is gebleken dat er bij enkele van deze bewijsmiddelen knelpunten kunnen ontstaan bij de bewijsvoering op de terechtzitting. Bij de Trias alcoholica methode kunnen de knelpunten verschillend en uitlopend zijn omdat het van vele individuele en incidentele factoren afhangt of de verdachte in staat was zijn voertuig naar behoren te besturen. Hierdoor kunnen de waarnemingen van de kenmerken van de Trias alcoholica methode door de verbalisant, makkelijk betwist worden door de verdachte en zijn raadsman. Hij kan bijvoorbeeld aangeven dat er geen sprake kan zijn van wagemende gang vanwege alcohol, omdat hij over het algemeen altijd al wagemend loopt omdat hij altijd last heeft van pijn in zijn knie. Bij de schrijftest kunnen knelpunten ontstaan wanneer de verdachte aangeeft dat er niet om zijn toestemming is gevraagd om aan de test te voldoen of dat hij de test in een oncomfortabele houding heeft moeten afnemen doordat hij moest staan in plaats van zitten. Verder is gebleken dat er sinds het jaar 2019 geen gebruik meer is gemaakt van de ademanalyse en de bloedproef omdat er geen materiaal beschikbaar is om deze onderzoeken te verrichten. Hierdoor is artikel 3 lid 2a in de praktijk ook nog niet toegepast. Wanneer dit wel mogelijk is kunnen knelpunten ontstaan wanneer de met het onderzoek belaste opsporingsambtenaar zich niet houdt aan de strikte waarborgen en procedurevoorschriften waaraan deze onderzoeken zijn verbonden.

Uit de vraaggesprekken met de deskundigen is naar voren gekomen dat de knelpunten bij de Trias alcoholica methode het beste voorkomen kunnen worden wanneer de verbalisanten nauwkeurig en ondubbelzinnig hun waarnemingen van de Trias alcoholica naar waarheid neer pennen in hun processen-verbaal. Het feit dat tenminste twee opsporingsambtenaren bij een alcoholzaak elk een afzonderlijk proces-verbaal moeten opmaken, blijkt een goede manier van aanpak te zijn omdat het ervoor zorgt dat de case een beetje sterker wordt gemaakt vanuit de kant van de opsporing en vervolging. Ook kan geconcludeerd worden dat bij de schrijftest, de opsporingsambtenaar die belast is met het onderzoek erop toe moet zien dat hij de verdachte altijd eerst om zijn toestemming vraagt om aan de test te voldoen, en ervoor zou moeten zorgen dat de verdachte zittend aan een tafel deze test afneemt. Verder moeten beleidsmakers prioriteit stellen aan het investeren in materiaal voor de ademanalyse en de bloedproef, en aan het investeren in nieuwe ademanalyse-apparaten voor elk politiebureau of tenminste één apparaat

per district. Ook moeten zij zorgen voor meer opgeleide opsporingsambtenaren voor het opsporen en vervolgen van alcoholzaken met de ademanalyse, want het vervolgen van verkeerscriminelen is even belangrijk als het vervolgen van daders van commune delicten. Tenslotte zal de opsporingsambtenaar die belast is met het onderzoek bij gebruik van de ademanalyse en de bloedproef, ervoor moeten zorgen dat hij de onderzoeken strikt volgens de strikte waarborgen en procedurevoorschriften verricht om knelpunten die voor bewijsuitsluiting kunnen zorgen, te voorkomen.



## Conclusies

Dit onderzoek heeft getracht een antwoord te vinden op de onderzoeksvraag: *“Welke knelpunten ervaart de vervolging bij de bewijsvoering van de alcoholzaken en hoe kunnen deze knelpunten worden voorkomen?”*

Om antwoord te geven op de onderzoeksvraag is met behulp van literatuur over verkeersrecht en het rijden onder invloed van alcohol in het verkeer een juridisch kader ontwikkeld en gebruikt. Met behulp van dit juridisch kader is de relevante wetgeving die hiermee te maken heeft, getoetst. Verder is met behulp van interviews of diepte-interviews met één rechter, één officier van justitie (OvJ) en twee politieambtenaren die allemaal deskundigen zijn op het gebied van verkeersrecht, de relevante informatie ten aanzien van de knelpunten die de vervolging ervaart bij de bewijsvoering van alcoholzaken en de mogelijke oplossingsmodellen hiervoor in kaart gebracht, geanalyseerd en besproken.

- Uit het onderzoek is gebleken dat onder “rijden onder invloed van alcohol” moet worden verstaan dat een persoon een motorrijtuig of ander voertuig bestuurt nadat hij alcohol heeft geconsumeerd of terwijl hij alcohol consumeert. Alcohol heeft een onderdrukkende werking op het centraal zenuwstelsel, en hierdoor nemen het reactievermogen en waarnemingsvermogen van de bestuurder af waardoor dit leidt tot zelfoverschatting, roekeloos gedrag en dadendrang. Dit is de reden waarom het verbod om te rijden onder invloed van alcohol al bijna zestig jaar is opgenomen in artikel 3 van de Rijwet 1971 en strafbaar is gesteld in artikel 19 van de Rijwet 1971.
- Uit het onderzoek is verder gebleken dat aan lid 1 van artikel 3 Rijwet 1971 is voldaan wanneer een bestuurder een motorrijtuig, rijwiel of andere rij-of voertuig bestuurt onder zodanige invloed van een stof waarvan hij weet of redelijkerwijs moet weten dat gebruik daarvan zijn rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet in staat moet worden geacht het motorrijtuig, rijwiel of andere rij-of voertuig naar behoren te besturen.
- Met stof wordt bedoeld alle bedwelmende middelen, waaronder alcohol.
- Aan lid 2 en 2a van dit artikel is voldaan wanneer de bestuurder een motorrijtuig rijwiel of andere rij-of voertuig onder invloed van alcoholhoudende drank bestuurt en bij onderzoek zoals in deze artikelen is omschreven, blijkt dat het aangegeven percentage

die in deze artikelen is opgenomen, is overschreden. Met onderzoek wordt in deze artikelen bedoeld de ademanalyse en bloedproef of het vervangende urineonderzoek. Aan lid 3 van dit artikel is voldaan wanneer de rij-instructeur in geval van het onder toezicht rijden, weet of redelijkerwijs moet weten dat zijn leerling verkeert in de situatie zoals omschreven in lid 1, 2 of 2a van artikel 3 Rijkswet 1971.

- Vervolgens is gebleken dat er alleen sprake is van de ademanalyse en bloedproef of het vervangende urineonderzoek zoals omschreven in de leden 2 en 2a van artikel 3 Rijkswet 1971, wanneer de strikte waarborgen en de procedurevoorschriften waaraan deze zijn verbonden, zijn nageleefd. Mits daarvan geen sprake is kan het in beginsel leiden tot vrijspraak. Via jurisprudentie kan het ook leiden tot minder straf voor de verdachte, niet ontvankelijkheid van het OM of uitsluiting van het verkregen bewijs. In de praktijk gebeurt dit echter niet zo vaak, omdat de vervolgingsambtenaar er bijna altijd voor kiest om een samengestelde tenlastelegging op te stellen. Er wordt gebruikgemaakt van standaard tenlasteleggingen bij zowel de Trias alcoholica methode, de ademanalyse als de bloedproef
- Om aan te tonen dat een verdachte schuldig is aan het ten laste gelegde feit, vereist de wet dat de rechter op de zitting overtuigd wordt door de inhoud van wettige bewijsmiddelen. Uit dit onderzoek blijkt dat de bewijsmiddelen die gebruikt worden bij de opsporing en vervolging van alcoholzaken de: Trias alcoholica methode, de schrijftest, de ademanalyse-of bloedproef, afwijkend verkeersgedrag, algemeen ervaringsfeit omtrent invloed van alcohol op rijvaardigheid en de bekentenis van de verdachte, zijn.
- Echter blijkt dat aan deze bewijsmiddelen knelpunten kunnen kleven tijdens de bewijsvoering op de terechtzitting.
- Bij de Trias alcoholica methode kunnen de knelpunten verschillend en uitlopend zijn omdat het van vele individuele en incidentele factoren afhangt of de verdachte in staat was zijn voertuig naar behoren te besturen. Hierdoor kunnen de waarnemingen van de kenmerken van de Trias alcoholica methode door de verbalisant makkelijk betwist worden door de verdachte en zijn raadsman. De verdachte kan bijvoorbeeld aangeven dat er geen sprake kan zijn van waggelende gang vanwege alcohol, omdat hij over het algemeen altijd al waggelend loopt omdat hij altijd last heeft van pijn in zijn knie.
- Bij de schrijftest kunnen knelpunten ontstaan wanneer de verdachte aangeeft dat er niet om zijn toestemming is gevraagd om aan de test te voldoen of dat hij de test in een

oncomfortabele houding heeft moeten afnemen doordat hij moest staan in plaats van zitten.

- Wat echter ook wel overduidelijk is te halen uit dit onderzoek is dat er sinds het jaar 2019 geen gebruik meer is gemaakt van de ademanalyse en de bloedproef, omdat er geen materiaal beschikbaar is om deze onderzoeken te verrichten. Hierdoor is artikel 3 lid 2a in de praktijk ook nog niet toegepast.
- Wanneer dit wel mogelijk is kunnen knelpunten ontstaan wanneer de met het onderzoek belaste opsporingsambtenaar zich niet houdt aan de strikte waarborgen en procedurevoorschriften waaraan deze onderzoeken zijn verbonden.
- Uit de vraaggesprekken met deskundigen is naar voren gekomen dat de knelpunten bij de Trias alcoholica methode het beste voorkomen kunnen worden wanneer de verbalisanten nauwkeurig en ondubbelzinnig hun waarnemingen van de Trias alcoholica naar waarheid neer pennen in hun processen-verbaal. Het feit dat tenminste twee opsporingsambtenaren bij een alcoholzaak elk een afzonderlijk proces-verbaal moeten opmaken, blijkt een goede manier van aanpak te zijn, omdat het ervoor zorgt dat de case een beetje sterker wordt gemaakt vanuit de kant van de opsporing en vervolging.
- Ook kan geconcludeerd worden dat bij de schrijftest, de opsporingsambtenaar die belast is met het onderzoek erop toe moet zien dat hij de verdachte altijd eerst om zijn toestemming vraagt om aan de test te voldoen, en ervoor moet zorgen dat de verdachte in een comfortabele zittende houding deze test afneemt.
- Beleidsmakers moeten meer prioriteit stellen aan het investeren in materiaal, nieuwe ademanalyse-apparaten voor elk politiebureau of tenminste één apparaat per district. Ook moeten zij zorgen voor meer opgeleide opsporingsambtenaren voor het opsporen en vervolgen van alcoholzaken met de ademanalyse en de bloedproef, want het vervolgen van verkeerscriminelen is even belangrijk als het vervolgen van daders van commune delicten.
- Tenslotte kan ook geconcludeerd worden dat de opsporingsambtenaar die belast is met het onderzoek bij gebruik van de ademanalyse en de bloedproef, ervoor moeten zorgen dat hij de onderzoeken strikt volgens de strikte waarborgen en procedurevoorschriften verricht om knelpunten die voor bewijsuitsluiting, dus belemmering van het proces op de terechtzitting kunnen zorgen, te voorkomen.

## Aanbevelingen

De knelpunten die de vervolging ervaart bij de bewijsvoering van alcoholzaken zijn duidelijk geworden in dit onderzoek. Om deze knelpunten het best te voorkomen, worden een reeks aanbevelingen gedaan.

- Ten eerste is nauwkeurige verslaglegging van de waarnemingen van de opsporingsambtenaar essentieel voor een sterke bewijsvoering op de terechtzitting bij alcoholzaken. Daarom is een speciale training in het schrijven van een foutloos proces-verbaal en het op correcte wijze waarnemen van de Trias alcoholica kenmerken, cruciaal.
- Ook is het belangrijk dat voldoende opsporingsambtenaren getraind worden om de ademanalyse-apparaten (wanneer die weer beschikbaar zijn) te kunnen bedienen zodat voorkomen kan worden dat het onderzoek verricht moet worden door een onbevoegde opsporingsambtenaar.
- Verder vereist betrouwbare bewijsvoering de juiste middelen. Daarom is het belangrijk dat beleidsmakers in Suriname investeren in genoeg geavanceerde ademanalyse-apparaten en genoeg materiaal voor deze apparaten. Ook moet er geïnvesteerd worden in materiaal voor de bloedproef.
- Ook moeten zij ervoor zorgen dat deze apparaten (wanneer die weer beschikbaar zijn) goed en op tijd onderhouden worden. Het is daarom raadzaam dat de overheid, met name het ministerie van Justitie en Politie, jaarlijks specifieke budgetten toewijst aan het KPS om de werklast aan alcoholzaken op de beste en meest efficiënte manier aan te kunnen pakken.
- Daarnaast is het essentieel dat de samenwerking tussen alle betrokken partijen sterker wordt, om in het algemeen alcoholmisbruik in het verkeer het best aan te pakken, en om de knelpunten die de vervolging ervaart bij de bewijsvoering van alcoholzaken in het bijzonder te voorkomen. In kader hiervan worden in het bijzonder de opsporingsambtenaren en vervolgingsambtenaren aanbevolen om hun goede samenwerking te blijven versterken en te voeden, door regelmatig met elkaar te communiceren over de beste en veiligste manieren van bewijsvergaring bij alcoholzaken.

Met deze aanbevelingen kan in Suriname gezamenlijk gewerkt worden aan een efficiënte aanpak om knelpunten bij de bewijsvoering van alcoholzaken te voorkomen en ook om alcoholmisbruik in het verkeer tegen te gaan.

# Bronvermelding

## Literatuurlijst

### **Aviankoi 2008**

S. Aviankoi, *Strafrechtelijke bewijsmiddelen*, AdeKUS, Bachelor thesis 2008.

### **Bianchi e.a 1970**

H. Bianchi e.a., *Alcohol en wegverkeer*, Bosch & Keuning, Baarn, 1970.

### **Bleichrodt 1987**

C.J.G. Bleichrodt, *Wegwijs in het verkeersrecht*, Van Loghum Slaterus/ W.E.J. Tjeenk Willink, Deventer, 1987.

### **Buikhuisen e.a 1968**

W. Buikhuisen e.a., *Alcohol en verkeer*, J.A.Boom en zoon, uitgevers Meppel, 1968.

### **Damen, in: T&C strafrecht**

A.H.J.M. Damen, 'Commentaar op artikel. 8 WVV 1994', in: C.P.M. Cleiren e.a., *Tekst & Commentaar Strafrecht*, Deventer: Wolters Kluwer (online)

### **De Pater, in: Stapel & De Koning Studie-editie deel 2**

H. De Pater, 'Verkeer en vervoer', in: J. Molenaar e.a., *Stapel & De Koning Studie-editie deel 2*, Sdu uitgevers, 2019.

### **Djamien 2005**

I.Djamien, *Alcomobilisme: criminologische aspecten van alcohol misbruik bij verkeersdeelnemers*, AdeKUS, Master thesis 2005.

### **Dubelaar, in: T&C strafvordering 2013**

M.J. Dubelaar, 'Commentaar op derde afdeling Bewijs', in: C.P.M. Cleiren e.a., *Tekst & Commentaar Strafvordering*, Deventer: Wolters Kluwer, 2019.

### **Durieux 1988**

A.M. Durieux, *De alcoholwetgeving 1987. De alcohol bepalingen in het wegenverkeersrecht*, Van den Brink, Lochem, 1987.

### **Fokkens 1984**

J.W. Fokkens, *Bewijzen in het strafprocesrecht*, tweede geheel herziene druk, Tjeenk Willink-Zwolle, 1984.

### **Harteveld & Krabbe 1994**

A.E. Harteveld & H.G.M. Krabbe, *De wegenverkeerswet 1994. Een strafrechtelijk commentaar*, Gouda Quint, Arnhem, 1994.

### **Noorduyn 2019**

C.W. Noorduyn, commentaar op artikel 8 WVV 1994, in: M.M. Boone e.a., *Sdu commentaar strafrecht*, Sdu, Den Haag, 2019.

### **Otte 1993**

M.Otte, *Het stelsel van gedragsregels in het wegverkeer*, Gouda Quint, Arnhem, 1993.

**Remmelink & Otte 2000**

J. Remmelink & M. Otte, Hoofdwegen door het verkeersrecht, 5e druk, W.E.J. Tjeenk Willink, Deventer, 2000.

**Remmelink e.a. 2021**

J. Remmelink e.a., Hoofdwegen door het verkeersrecht, 7e druk, Deventer, Wolters Kluwers, 2021.

**Scharenborg 2021**

M. Scharenborg, Verkeersmisdrijven, 3<sup>e</sup> druk, Mijnmanagementboek.nl, 2021.

**Simmelink 1995**

J.B.H.M. Simmelink, Algemeenheden in het wegenverkeersrecht. De WVV'94 begripsbepalingen en uitgangspunten, Gouda Quint, Arnhem, 1995.

**Steenhuis 1972**

D.W. Steenhuis, Rijden onder invloed. Een onderzoek naar de relatie tussen strafmaat en recidive, Van Gorcum & comp. N.V., H.J. Prakke & H.M.G Prakke, Assen, 1972.

**Stirling 2021**

G.Y.B. Stirling, *'De Rijwet van 1971: Een nadere beschouwing'*, SJB april 2021/ p. 20.

**Stirling & CDR 2023**

G.B.Y. Stirling & het CDR, Rijwet 2022 met memorie van toelichting, Suriprint, 2023.



### **Van Bemmelen 1982**

J.M. Van Bemmelen, Om strafrecht deel IV. Zevende gewijzigde druk, bewerkt door prof. Th. W. Van Veen, Alphen aan de Rijn, 1982.

### **Van der Pluijm 2011**

T. Van der Pluijm, Alcoholcontrole op straat, 5e herziene druk, Politieacademie, School voor Handhaving, Appeldoorn, 2011.

### **Van der Pluijm 2012**

T. Van der Pluijm, Handleiding Alcoholwetgeving: handhaving in de praktijk, 12e herziene druk, Reed Business, Amsterdam, 2012.

## **Wetgeving, regelgeving en parlementaire stukken**

- VERORDENING van 30 december 1916, houdende regeling van het verkeer op de wegen in verband met het gebruik van rij- en voertuigen.
- LANDSVERORDENING van 27 november 1964 tot nadere wijziging van de Rijverordening 1916 en van het Surinaams Wetboek van Strafvordering.
- LANDSVERORDENING van 9 mei 1975, tot nadere wijziging van de Rijverordening 1916 (G.B. 1917 no. 65, geldende tekst G.B. 1962 no.145, zoals laatstelijk gewijzigd bij G.B. 1965 no. 78).
- WET van 26 juli 2007, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001 no. 6).
- WET van 11 maart 2002, houdende nadere wijziging van de Rijwet 1971 (G.B. 1971 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 92).
- WET van 30 maart 2015, houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafrecht (G.B. 1911 no. 1, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2012 no. 70) in verband met herziening van het Wetboek van Strafrecht.
- WET van 23 november 1977, houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafvordering (S.B. 1977 no. 94), gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij S.B. 1980 no. 116, S.B. 1982 no. 84, S.B. 1989 no. 98, S.B. 1989 no. 100, S.B. 2002

no. 67, S.B. 2002 no. 68, S.B. 2002 no. 70, S.B. 2002 no. 71, S.B. 2004 no. 73, S.B. 2004 no. 105.

- STAATSBESLUIT van 25 januari 2010, ter uitvoering van artikel 3a lid 8 van de Rijkswet 1971 (G.B. 1971 no.65, zoals laatstelijk gewijzigd bij no. 92) (Besluit Alcoholonderzoek).
- STAATSBESLUIT van 23 november 1957, ter uitvoering van de artikelen 3, 8 en 11 van de Rijkswet 19161 (G.B. 1957 no. 103), gelijk het luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1959 no. 85, G.B. 1960 no. 89, G.B. 1962 no. 120, G.B. 1962 no. 186, G.B. 1963 no. 95, G.B. 1963 no.101, G.B. 1965 no. 39, G.B. 1965 no. 67, G.B. 1965 no. 120, G.B. 1970 no. 79, G.B. 1970 no. 133, G.B. 1971 no. 150, G.B. 1973 no. 20, G.B. 1974 no. 53, S.B. 1977 no. 29, S.B. 1980 no. 48, S.B. 1981 no. 13, S.B. 1981 no. 27, S.B. 1981 no. 152, S.B. 1984 no. 101, S.B. 1985 no. 4, S.B. 1989 no. 31, S.B. 1997 no. 36, S.B. 2000 no. 68, S.B. 2005 no. 17.
- Wegenverkeerswet 1994.
- Kamerstukken 2004/05, 29844, nr.3.
- Standaard tenlasteleggingen bij alcoholzaken.

### **Orale bronnen/ vraaggesprekken**

- Vraaggesprek met dhr. Wongso, Brigadier van politie te Unit Verkeer Regio Oost, d.d. 11 januari 2024.
- Vraaggesprek met dhr. R. Bandhoe, Inspecteur van politie te Unit Verkeer Regio Midden, d.d. 19 januari 2024.
- Vraaggesprek met mr. D. Karamat Ali, Strafrechter, d.d. 31 januari 2024.
- Vraaggesprek met Mr. R. Panchoe, OvJ desk verkeerszaken, d.d. 28 februari 2024.

### **Nederlandse jurisprudentie**

- HR 21 januari 1929, NJ 1929 p.1414
- HR 4 december 1956, NJ 1957, 159
- 21 December 1965, NJ 1966, 364
- HR 21 januari 1975, NJ 1975, 200
- HR 3 februari 1981, NJ 1981, 315

- HR 1 december 1981, NJ 1982, 242
- HR 16 februari 1982: ECLI:NL:HR:1982:AD6952
- HR 9 juni 1987, NJB 1987, 299
- HR 12 juni 1990, VR 1990, 158
- HR 22 december 1992, NJ 1993/386
- HR 28 juni 1994, VR 1994, 189
- HR 30 januari 1996, NJ 1996/454
- HR 30 januari 1996, NJ 1996, 45
- HR 29 april 1997, VR 1998, 25
- HR 1 februari 2000, NJ 2000, 224
- HR 7 maart 2000, NJ 2000, 362
- HR 3 april 2001, VR 2001, 110
- HR 1 juni 2004, NJ 2004/438
- HR 21 december 2004, NJ 2005/83
- HR 21 maart 2006, 224
- Hof Leeuwarden 6 maart 2007, NJFS 2007, 111
- HR 2 oktober 2008, 247
- HR 2 november 2010, NJ 2010, 601
- HR 27 maart 2012, NJ 2012/475

### **Surinaamse vonnissen/ casussen**

- Kantongerecht in het tweede kanton van 20 januari 2017 429/ 2017.
- Kantongerecht in het tweede kanton van 27 januari 2022.
- Kantongerecht in het tweede kanton van 9 februari 2015 77/ 2015.
- Casus: Vrouwelijk verdachte die last heeft van haar knie.

### **Internet bronnen**

- Beoordelingskader vormverzuim 359a Sv, geraadpleegd op 4 maart 2024, via <https://01-strafrecht-advocaat.nl/beoordelingskader-vormverzuim-359a-sv/#:~:text=daar%20omschreven%20rechtsgevolgen.-,Art.,een%20onherstelbaar%20vormverzuim%20is%20begaan>
- De Arabische wortels van cafeïne en alcohol, 29 augustus 2019, via

<https://tvmona.nl/de-arabische-wortels-van-cafeine-en-alcohol/>

- De 5 tekenen van een dronken bestuurder en wat te doen!, 21 februari 2018, via <https://www.relaxeddriving.nl/blog/de-5-tekenen-van-een-dronken-bestuurder-en-wat-te-doen/>
- drugs abc alcohol, geraadpleegd op 10 oktober 2023, via <https://www.vad.be/catalogus/detail/drugs-abc-alcohol>
- Hardrijders en alcoholgebruik hoofdoorzaken verkeersdoden, 20 september 2018, via <https://www.dbsuriname.com/2018/09/20/hardrijders-en-alcoholgebruik-hoofdoorzaken-verkeersdoden/#:~:text=Het%20is%20belangrijk%20dat%20de,verkeersdoden%2C%20zuipen%20en%20rijden%20evenmin.>
- Lesje etymologie, 21 maart 2007 via, <https://www.nemokennislink.nl/publicaties/lesje-etymologie/>
- Verkeer en alcohol in Suriname, 20 januari 2012, via <https://www.verkeersrecht.nl/column/verkeer-en-alcohol-suriname>
- Voorlopig geen alcoholblaastest, 19 september 2018, via <https://www.dbsuriname.com/2018/09/19/voorlopig-geen-alcoholblaastest/>
- We kunnen altijd terugvallen op trias alcoholica van dronkenschap, dbsuriname.com, 28 februari 2020, via <https://www.dbsuriname.com/2020/02/28/we-kunnen-altijd-terugvallen-op-trias-alcoholica-van-dronkenschap/#:~:text=Een%20blaastest%20heeft%20als%20voordeel,trias%20alcoholica%2Dmethode%20altijd%20mogelijk.>

## **Bijlagen**

Bijlage 1: Vragen voor de opsporingsambtenaar.

Bijlage 2: Vragen voor de Officier van Justitie (OvJ).

Bijlage 3: Vragen voor de verkeersrechter.

Bijlage 4: Afbeeldingen van de blaastesten en ademanalyse-apparaat.

Bijlage 5: Voorbeeld schrijftest.

## **Bijlage 1: Vragen voor de opsporingsambtenaar**

1. Wordt de bestuurder eerst als verdachte aangemerkt in het geval waar de trias alcoholica methode wordt gehanteerd?
2. Hoe of wanneer wordt er bij de bestuurder gekeken als hij voldoet aan de kenmerken van de trias alcoholica methode? Of Hoe geschiedt de procedure van bewijsvergaring bij de trias alcoholica methode in de praktijk? Wordt van de bestuurder gevraagd om iets uit te voeren?
3. Wanneer is er sprake van wankelende gang?
4. Wanneer is er sprake van bloeddoorlopen ogen?
5. Wanneer is er sprake van belemmerende spraak?
6. Hoe en wanneer wordt de schrijftest getoetst?
7. Welke knelpunten ervaart u als opsporingsambtenaar bij bewijsvergaring met de trias alcoholica methode?
8. Hoe geschiedt de procedure van bewijsvergaring bij de ademanalyse in de praktijk?
9. Welke knelpunten ervaart u als opsporingsambtenaar bij bewijsvergaring met de ademanalyse?
10. Is elke politiebureau voorzien van een ademanalyse-apparaat?
11. Is er op elke politiebureau een opgeleide opsporingsambtenaar toegewezen om de ademanalyse onderzoek te verrichten?
12. Waar en wanneer wordt er bloed afgenomen van de verdachte? Door wie geschiedt dat?
13. Welke knelpunten ervaart u als opsporingsambtenaar bij bewijsvergaring met de bloedproef?
14. In welke gevallen wordt er echt gebruikt gemaakt van het urineonderzoek?
15. Welke knelpunten kunnen kleven aan het urineonderzoek?
16. Hoe kunnen de knelpunten die kunnen ontstaan bij deze manieren van bewijsvoering volgens u het best worden voorkomen?

## **Bijlage 2: Vragen voor de Officier van Justitie (OvJ)**

1. Welke knelpunten ervaart u als vervolgingsambtenaar bij de bewijsvoering van alcoholzaken met de Trias alcoholica methode? / Op welke wijze kan de verdachte de waarnemingen van de verbalisant/opsporingsambtenaar, op de terechtzitting betwisten?
2. Welke knelpunten ervaart u als vervolgingsambtenaar bij de bewijsvoering van alcoholzaken met van de ademanalyse? / Hoe of wat voor soorten verweer biedt de verdachte tegen dit onderzoek, waardoor het proces op de terechtzitting belemmert of vertraagd wordt?
3. Welke knelpunten ervaart u als vervolgingsambtenaar bij de bewijsvoering van alcoholzaken met de bloedproef? / Hoe of wat voor soorten verweer biedt de verdachte tegen dit onderzoek, waardoor het proces op de terechtzitting belemmert of vertraagd wordt?
4. Kan het ontbreken van material voor de ademanalyse en de bloedproef sinds het jaar 2019 ook gerekend worden tot een knelpunt die de bewijsvoering belemmert?
5. Op welke wijze wordt het proces op de terechtzitting belemmert of vertraagd wanneer er sprake is van knelpunten zoals in de voorgaande vragen is omschreven?
6. Hebt u als vervolgingsambtenaar de bevoegdheid om een verdachte te onderwerpen aan het urineonderzoek, moeten gebruiken?
7. Kan het niet voldoen aan één of meerdere van de strikte waarborgen of procedurevoorschriften bij de ademanalyse en bloedproef leiden tot een mindere straf aan de verdachte?
8. Leidt de aanwezigheid van knelpunten bij de bewijsvoering in alcoholzaken tot vrijspraak van de verdachte?
9. Hoe kunnen de knelpunten die kunnen ontstaan bij de bewijsvoering volgens u het best voorkomen worden?
10. Hoe kan het probleem ten aanzien van het ontbreken van materiaal voor de ademanalyse en bloedproef het best worden opgelost?

### **Bijlage 3: Vragen voor de verkeersrechter**

1. Wanneer is er sprake van afwijkend verkeersgedrag bij een bestuurder die kennelijk onder invloed van alcohol rijdt?
2. Wat wordt bedoeld met het “algemeen ervaringsfeit omtrent invloed van alcohol op rijvaardigheid”?
3. Welke knelpunten die de bewijsvoering op de terechtzitting kunnen belemmeren of verstoren, kunnen kleven aan de Trias alcoholica methode?
4. Welke knelpunten die de bewijsvoering op de terechtzitting kunnen belemmeren of verstoren, kunnen kleven aan de ademanalyse?
5. Welke knelpunten die de bewijsvoering op de terechtzitting kunnen belemmeren of verstoren, kunnen kleven aan de bloedproef?
6. Welke knelpunten die de bewijsvoering op de terechtzitting kunnen belemmeren of verstoren, kunnen kleven aan het urineonderzoek?
7. Leidt de aanwezigheid van knelpunten bij de bewijsvoering in alcoholzaken altijd tot vrijspraak van de verdachte? Zo nee, in welke gevallen is dat wel of niet zo?
8. Hoe kunnen de knelpunten die kunnen kleven aan de bewijsvoering van alcoholzaken op de terechtzitting volgens u het best worden voorkomen?
9. Hebt u enkele Surinaamse vonnissen die ik als voorbeeld kan gebruiken, waarbij de verdachte in een alcoholzaak vrijspraak of minder straf kreeg vanwege een knelpunt in de bewijsvoering?



## Bijlage 4: Afbeeldingen van de blaastesten en ademanalyse-apparaat



Oud Model Blaastest



Nieuw Model Blaastest



Ademanalyse-apparaat.

## Bijlag 5: Voorbeeld schrijftest

SCHRIJFTEST VOOR/NA TE ZIJN ONTNUCHTERT.  
OP MAANDAG 08 APRIL 2024, OMSTREEKS 19.00 UUR

<u>Vraag</u>	<u>Antwoord</u>
Wat is uw naam	-----
Wat is uw adres	-----
Waar bent u geboren	-----
Wat hebt u gedronken	-----
Hoe oud bent u	-----
Hoe laat is het nu	-----
Welke dag en datum is het vandaag	-----
Waar bent u nu	-----
Waar komt u vandaan	-----
Waar gaat u heen	-----

Meerzorg, 08 april 2024.

De agent van politie 2<sup>e</sup> klasse,  
(Naam van de agent)

